

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV

Evidenčné číslo: 105004/B/2015/1220388078

PALESTÍNA V MEDZINÁRODNOM PRÁVE

Bakalárska práca

2015

Samo Šóth

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV

PALESTÍNA V MEDZINÁRODNOM PRÁVE

Bakalárska práca

Študijný program: Medzinárodné ekonomické vzťahy

Študijný odbor: 6221 7 00 - Medzinárodné ekonomické vzťahy

Školiace pracovisko: Katedra medzinárodného práva

Vedúci záverečnej práce: JUDr. Klaudia Pytel'ová, PhD.

Bratislava 2015

Samo Šóth

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval samostatne a že som uviedol všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

Samo Šóth

ABSTRAKT

ŠÓTH, Samo: *Palestína v medzinárodnom práve*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta medzinárodných vzťahov; Katedra medzinárodného práva. – Vedúci záverečnej práce: JUDr. Klaudia Pyteľová, PhD. – Bratislava: FMV EU, 2015, 41 s.

Palestína v zmysle štátnosti a právneho hľadiska je aktuálnou témou. Cieľom bakalárskej práce *Palestína v medzinárodnom práve* je zistiť, či je Palestína suverénny štát. Druhou oblasťou zamerania práce, je overenie platnosti, ale najmä analýza medzinárodných zmlúv, dohovorov a rezolúcií OSN. Práca je rozdelená do štyroch kapitol. V úvodnej kapitole je, pre pochopenie zložitosti predkladaného problému, v krátkosti rozpracovaný historický kontext najdôležitejších udalostí pre Palestínsku štátnosť. Ďalej obsahuje sumarizáciu teórií a argumentov autorov a právnikov, ktoré sa v niektorých bodoch odlišujú. Po vymedzení cieľov a metodiky, tretia časť bakalárskej práce rozoberá výsledky práce a je zameraná na najdôležitejšie rezolúcie OSN, ktoré analyzuje. Výsledkom je aj spracovanie prípadových štúdií analogických s Palestínou. Palestína a problematika jej štátnosti sú analyzované v samostatnej prípadovej štúdií. Práca sa vyjadruje aj k suverenite Palestíny v dnešnej dobe a definuje kľúčové pojmy, ktoré sú v médiách často zavádzajúce. Štvrtá kapitola predstavuje otvorenie diskusie na tému Palestínska štátnosť. Záver zhŕňa prácu a charakterizuje ho vyjadrenie obavy autorov o budúcnosť štátnosti Palestíny.

Kľúčové slová:

Štát, Palestína, Právo, Konštitutívna, Deklaratórna

ABSTRACT

ŠÓTH, Samo: *Palestine in international relations*. – University of Economics in Bratislava. Faculty of international relations; Department of international law. – Supervisor: JUDr. Klaudia Pytel'ová, PhD. – Bratislava: FMV EU, 2015, 41 p.

Palestine in the aspect of international law is an up to date topic. The goal of the bachelor thesis Palestine in international law is to find out, whether Palestine is a sovereign state. Second area of focus is verification of applicability of international treaties, agreements and UN resolutions. The thesis is divided into four chapters. To better understand the topic, in the introductory chapter we present a brief historical overview of the most important events for Palestine. Furthermore, the thesis summarizes theories and argumentations of authors and lawyers, whose statements are often contradicting each other. When goals and methodology are set, the third part of the thesis named results deals with UN resolutions analysis and elaboration of case studies similar to Palestine. Palestine itself and its statehood is analyzed in a case study of its own. The thesis also comments on some key terminology which is often misinterpreted in the media. The summary and fourth chapter opens up a discussion about Palestinian statehood and expresses the authors concern about the future of Palestinian statehood.

Key words:

State, Palestine, Law, Constitutive, Declaratory

O B S A H

Úvod	4
1 Súčasný stav danej problematiky	7
1.1 Historická nadväznosť na súčasný stav.....	7
1.2 Zmluvy, normy a ich záväznosť.....	9
1.3 Podmienky štátnosti	10
1.3.1 <i>Uznanie štátu</i>	13
1.3.2 <i>Národ, povstalci a terorizmus v zmysle štátnosti a vzniku štátov</i>	16
2 Metodika a ciele.....	22
2.1 Uvedenie cieľov	22
2.2 Metodika	23
3 Výsledky práce	24
3.1 Porovnanie vzniku štátu s inými prípadmi	24
3.1.1 <i>Izrael</i>	24
3.1.2 <i>Západná Sahara</i>	26
3.1.3 <i>Namíbia</i>	29
3.2 Analýza	30
3.2.1 <i>Rezolúcie OSN</i>	30
3.3 Prípadová štúdia.....	32
4 Diskusia	37
Záver	40
Prílohy.....	41

Zoznam skratiek

BR OSN	Bezpečnostná rada OSN
MSD	Medzinárodný súdny dvor
OCHA oPT	Úrad OSN pre koordináciu humanitárnych záležitostí, Okupované Palestínske územia (United Nations office for the coordination of humanitarian affairs, Occupied Palestinian Territories)
OOP	Organizácia pre oslobodenie Palestíny
OÚ	okupované územia
PA	Palestínska samospráva (Palestinian Autonomy)
UNSCOP	Výbor OSN pre Palestínu (United Nations Special Committee on Palestine)
VZ OSN	Valné zhromaždenie OSN
ŽK	Ženevská konvencia

Úvod

Medzinárodné právo je pomerne široký pojem, ktorý zahŕňa ľudské práva, vojnové právo, diplomatické právo a iné. Preto sme sa rozhodli v našej bakalárskej práci užšie zamerať na inštitút štátnosti v medzinárodnom práve. Medzinárodné právo je dôležitou súčasťou palestínskej snahy o sebaurčenie a vytvorenie vlastného štátu. Legitímny, *de iure*, vznik štátu sa môže uskutočniť iba v rámci medzinárodného práva.

Palestína, a s ňou spojená právna problematika, je aktuálnou témou právnej a politickej diskusie. Aj konflikt („Operation protective edge“), ktorý prebiehal v čase písania práce, svedčí o aktuálnosti problematiky. Mnoho odborníkov a organizácií sa vyjadruje k téme Palestína z právneho, politického alebo ekonomického hľadiska. Nami skúmané právne hľadisko veľakrát nepodáva jednoznačné odpovede. Výklady a závery jednotlivých autorov sa od seba líšia, čo môžeme vidieť napr. v časti práce o teóriách vzniku a uznania štátu alebo v otázke porušovania ľudských práv. Palestínska otázka pritom významne formuje politickú situáciu v regióne. Názorová nejednotnosť je hlavnou príčinou, prečo sa venujeme Palestíne aj z právneho aspektu, okrem kultúrneho, historického a sociálneho. Cieľom práce je podať čitateľovi Palestínu v medzinárodnom práve v rešeršovanej, odborne vedeckej forme so snahou o jasne vymedzený záver.

V rozpore so všeobecnou mienkou konflikt na území Palestíny/ Izraela nie je večný. Palestínski obyvatelia boli vždy pod nadvládou inej mocnosti - niektorí autori sú zástancami argumentu, že Palestínsky štát nikdy neexistoval (a ani dnes neexistuje). V staroveku Asýria, neskôr Rimania, arabské kalifáty, Osmanská ríša, Britské impérium a naposledy štát Izrael vznikol ako suverénny vykonávateľ moci na území historickej Palestíny. V tomto procese, kolobehu, sa „pôvodné“ obyvateľstvo obmieňalo alebo asimilovalo, a to najmä v prípade príchodu Arabov v stredoveku, ktorí zotrvali na území Palestíny dodnes. S rozmachom sionizmu na prelome storočí, v Európe a v USA, sa stále viac ľudí židovského pôvodu snažilo imigrovať do vtedajšej Palestíny. Historicko-politické súvislosti viedli k ešte k väčšej imigrácii židovského obyvateľstva a vytvoreniu štátu Izrael, čím vzniká problém s Palestínou v modernom slova zmysle.

Práca je sa delí do štyroch kapitol a niekoľkých podkapitol. Ako prvý uvedieme krátky exkurz históriou územia historickej Palestíny. Pochopenie historického vývoja prináša lepšie pochopenie neskorších častí práce. Historický kontext Palestíny nadväzuje na ďalšie časti práce, v ktorých sa venujeme teóriám vzniku štátu, štátnosti, uznaniu štátu a

iným. Rozpracované sú pritom rôzne protikladné argumenty autorov. Spomínaná nejednotnosť a argumentačná diskusia sa viackrát viaže s celou prácou v každej jej časti.

Po určení si cieľov a zvolení vhodnej metodiky nasleduje ich aplikácia v tretej kapitole - výsledky práce. Delí sa na tri podkapitoly a to analýzu rezolúcií OSN a prípadovú štúdiu o štátnosti Palestíny. Súčasťou výsledkov našej práce je analogické porovnanie štátnosti Palestíny s prípadmi troch iných štátov. Uvádzame, či existuje paralela medzi týmito príkladmi a možným vznikom palestínskeho štátu, alebo už existenciu Palestínskeho štátu.

Domnievame sa, že k záveru je potreba otvoriť odbornú diskusiu. V nej sumarizujeme myšlienky práce a zároveň polemizujeme nad úlohou medzinárodného práva v prípade štátnosti a politickej prepojenosti právnych, kauzálnych vzťahov. Predkladáme otázku praktického fungovania OSN a hlavne Bezpečnostnej rady, pričom poskytujeme návrh, podľa vzoru reformy BR OSN jej bývalým generálnym tajomníkom Kofi Annanom.

Téma Palestíny je relatívne často diskutovaná medzi odborníkmi. Slovensko v tejto oblasti nemá zastúpenie a preto sa jedná zväčša o cudzojazyčnú, prípadne českú literatúru. Literatúru sme selektovali podľa odbornosti, objektívnosti a nezainteresovanosti. Všeobecné a neodborné poznatky sme už mali zozbierané z minulosti z dokumentárnych filmov, článkov, blogov a populárno-vedeckej literatúry. A to nám dovoľuje zamerať sa na názory právnych expertov v otázke Palestíny. V práci používame nasledujúce knižné publikácie a diela:

Úvod do právnej teórie nám poskytne *Medzinárodné verejné právo* od profesora Stanislava Mráza z FMV EUBA. Od tejto základnej literatúry sa budeme postupne odvíjať. Všeobecný nadhľad o medzinárodnej politike a o práve možno získať od *Oskara Krejčího: Medzinárodní politika*. Rovnako tak od autora *Mareka Čejky*, ktorý sa špecializuje na politickú situáciu v Izraeli a vo svojej publikácii *Izrael a Palestina* spracováva vývoj na území historickej Palestíny. Zo zahraničnej literatúry budeme čerpať z detailne obšírneho diela *Viktora Kattana: From coexistence to conquest, international law and the origins of the Arab-Israeli conflict 1891-1949*. Rozšírené teoretické poznatky čerpáme z diel ako *James Crawford: The Creation of States in International Law*, *David Raič: Statehood and the law of self-determination*. Za relevantnú a objektívnu literatúru zaoberajúcu sa danou problematikou z právneho hľadiska považujeme publikáciu kolektívu autorov *International Law Palestinian-Israeli conflict, a human-rights based approach to the middle east peace*. O histórii čerpáme z diel predstaviteľa, tzv. nových historikov, *Ilana Pappého: The ethnic*

cleansing a od nedávno zosnulého, palestínskeho profesora na Kolumbijskej univerzite v USA, *Edwarda Saída*.

Dôležitými dokumentmi, ktoré v práci citujeme, sú pre nás rezolúcie vydané orgánmi OSN (Valným zhromaždením a Bezpečnostnou radou), ktoré týkajúce sa Palestíny/ Izraela. Nechýbajú analýzy ani abstrakty jednotlivých dohôd medzi rôznymi aktérmi, napr. dohody medzi Veľkou Britániou a arabskými predstaviteľmi.

Špecializované informácie čerpáme z publikácií v článkoch odborníkov z rôznych univerzít ako napr. *Jure Vidmar*, *Dapo Akande*, *Noura Erakat* alebo *Talia Einhorn*. Ďalšie odborné informácie získavame z právnických periodík. Píšu v nich experti na právo ako *Asem Khalil*, *Ruth Lapidoth*, *John Quigley* a iní.

Medzi ostatné zdroje radíme napríklad organizáciu *Jeruzalemský inštitút pre spravodlivosť* a jeho jednotlivé články. Pravidelne vydáva správy, články a výročné publikácie o palestínskych územiach organizácia *OSN pre koordináciu humanitárnych záležitostí a jej oddelenie pre okupované palestínske územia* (OCHA oPT).

1 Súčasný stav danej problematiky

1.1 Historická nadväznosť na súčasný stav

Suverénne najdlhšie panovala nad Palestínou v modernej dobe Osmanská ríša, konkrétne daný sultán. Od roku 1517 až do roku 1917, teda do konca prvej svetovej vojny, bol v Palestíne zavedený centralizovaný systém vlády tureckej správy. Avšak kľúčovým smerom, najdôležitejším v modernej histórii historickej Palestíny, sa koncom 19. storočia stal sionizmus. Hlavným a najznámejším sionistom bol Teodor Herzl s jeho knihou *Židovský štát*, v ktorej zastával a presadzoval vytvorenie Židovského štátu. Herzl založil Svetovú sionistickú organizáciu a bol schopný presadiť myšlienku sionizmu širokej židovskej verejnosti, ale nebol prvým sionistom. Už v roku 1878, ešte pred vydaním diela Teodora Herzla, bola v Palestíne zriadená prvá sionistická osada.¹

Pre pochopenie zložitosti problému je dôležité rozlišovať pojmy, s ktorými v práci pracujeme. Najmä rozdiel medzi židovstvom a sionizmom. Portál Jewish Virtual Library definuje sionizmus ako „*Nacionalistické hnutie za návrat Židov do ich vlasti a pokračovanie židovskej suverenity na Území Izraela [...] budovanie Štátu Izrael a ochrana Židovského národa prostredníctvom izraelskej armády (IDF)*“. ² Ultraortodoxní, nábožensky založení Židia na svojom portáli True Torah Jews považujú pojem sionizmus za koncept „*Židovského obrodnia, vymanenie sa z exilu bez čakania na príchod mesiáša a etablovanie židovskej vlády vo Svätej Zemi*“. ³ Oni, ako aj mnoho iných, ortodoxne nábožensky založených Židov dodnes nesúhlasí s touto tézou a dnešnou situáciou. Neuznávajú Štát Izrael pretože nebol vytvorený podľa židovských princípov napísaných v Tóre. Paradoxne sa z nich podľa definície stávajú anti-sionisti. tzn. že nie každý Žid je sionista a *vice versa*. Sú to teda dva protipóly – nacionalistický a náboženský.

Počas prvej svetovej vojny sa Briti riadili heslom – nepriateľ môjho nepriateľa je môj priateľ, a tak hľadali spojencov na každej fronte. Arabi prisľúbili Britom pomoc v boji proti Turkom výmenou za vlastný povojnový nezávislý štát. Briti sľubovali arabským predstaviteľom nie nezávislý štát, ale „slobodu arabom“ (uvedené v liste od Sira Henryho

¹ ČEJKA, M. 2013. *Izrael a Palestína*. Brno: Barrister & Principal, 2013. s. 22.

² JEWISH VIRTUAL LIBRARY. 2015. *A Definition of Zionism*. [online]. Jewish virtual library [Citované 10.9.2014] Dostupné na Internetu: <<http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Zionism/zionism.html>>.

³ TRUE TORAH JEWS. 2014. *What is Zionism*. [online]. True Torah Jews. [Citované 10.9.2014] Dostupné na internete: <<http://www.truetorahjews.org/whatiszionism>>.

McMahona šarífovi Husajnovi).⁴ Veľká Británia častokrát sľubovala rovnaké územie sionistom aj arabom. Briti podávali zavádzajúce informácie arabom ohľadne prísľahovalectva sionistov. V roku 1917 Arthur James Balfour, britský minister zahraničia, napísal dopis lordovi Rothschildovi, ktorým *de iure* sľúbil sionistom ich „národnú domovinu“. Opäť sa nehovorí o nezávislom židovskom štáte. Británia (a Trojdohoda) nakoniec ešte v roku 1918 sľúbila v liste Sira Sykesa Arabom úplnú suverenitu. Arabi požadovali aj dohodnuté kráľovstvo v Sýrii, to už ale bolo prisľúbené Francúzom zo Sykes-Picotovej dohody z roku 1916. Do konca prvej svetovej vojny Arabi žiadnu formu nezávislosti nedostali.⁵ Územie Palestíny sa dostalo pod mandátnu správu Veľkej Británie odobrenú OSN.

Prisľahovalectvo sa stupňovalo. V roku 1936 vypukla tzv. Arabská revolúcia. Počas nej sa sformovali bojujúce zoskupenia na oboch stranách. V roku 1920 vznikli oddiely *Hagana*, ktoré mali pôvodne za cieľ ochranu židovských osád, kibucov. Od Hagany sa postupne v roku 1937 odtrhla skupina *Irgun*, ktorá sa začala pripravovať a neskôr aj uskutočňovať odboj proti Britom. Treťou veľkou židovskou organizáciou je *Lechi* alebo známejšie pod názvom *Sternov Gang*. Jedným z prvých palestínskych radikálov bol šejk Izz Ad-Dín Al-Qasám, ktorý zriadil skupinu Čierna ruka. Známy skôr kvôli prevzatiu jeho mena Hamásom. Jeruzalemský Veľký muftí, ako arabský predstaviteľ a duchovný, sa stretol s nacistami, aj Hitlerom, s ponukou spojenectva a spolupráce proti Britom a Židom, sionistom. O spojenectvo s nacistami sa snažila aj židovská skupina Lechi, ktorá takisto sľubovala Hitlerovi spojenectvo v boji proti Britom výmenou za deportáciu nemeckých židov do Palestíny. Nacisti však na ich výzvy nereagovali.⁶

Briti sa snažili o ukludnenie situácie. Ku koncu 30tych rokov zriadili Peelovú komisiu, ktorá mala vyhodnotiť situáciu a súžitie arabov a sionistov. Jej záverom, ako píše Čejka vo svojej knihe, bolo: „[...] proti sebe stoja dva oprávnené nároky, a navrhla rozdelenie Palestíny na židovský štát a arabský štát [...]“⁷ Briti sa snažili aj o obmedzenie prísľahovalectva sionistov skrz tzv. Biele listiny. V jednej, vydanéj roku 1939, *inter alia* uvádzajú: „Vláda jej Veličenstva je povinná ako mandátna správa ‘zabezpečiť’ vznik samosprávnych inštitúcií v Palestíne, [... vláda] by rada videla etablovaný nezávislý

⁴ MCMAHON - HUSAJN. 1916. *The Hussein-McMahon Correspondence*. [online]. The United Nations Information System on the Question of Palestine (UNISPAL). [Citované 19.9.2014]. Dostupné na Internet: <<http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/4C4F7515DC39195185256CF7006F878C>>.

⁵ ČEJKA, M. 2013. *Izrael a Palestína*. Brno: Barrister & Principal, 2013. s 34-37.

⁶ tamtiež. s. 44, 49, 55-57.

⁷ tamtiež s. 49.

*Palestínsky štát, [...] v ktorom dva národy v Palestíne, Arabi a Židia, zdieľajú správu a vládu [...]*⁸ Vyplýva to aj z podstaty Palestínskeho mandátu, ktorý má za cieľ ustanoviť Palestínsku samosprávu za pomoci Veľkej Británie, ktorá sa mandátu zhostila. Mandát zaniká iba naplnením cieľa. Odchodom Veľkej Británie z Palestíny znamenal automatický presun kompetencií mandátu späť na OSN, resp. Valné Zhromaždenie. Následne výbor VZ OSN vypracoval Plán rozdelenia, rezolúciu VZ OSN 181 (II), prakticky na základe ktorého bol vytvorený Izrael (viď nižšie).⁹

Sionisti, na čele s Davidom Ben-Gurionom, už nemali pri zostavovaní Štátu Izrael Palestínčanov ako prekážku, práve kvôli potlačeniu nepokojov Britmi z roku 1936.¹⁰ Do konca britského mandátu v roku 1948 vlastnili sionisti 5,8% pôdy.¹¹

1.2 Zmluvy, normy a ich záväznosť

Medzinárodná zmluva je základným prameňom medzinárodného práva verejného. medzinárodnou zmluvou sa rozumie: „*Dohoda medzi štátmi alebo medzinárodnými organizáciami, ktorou sa zakladajú, menia alebo rušia ich vzájomné práva a záväzky podľa medzinárodného práva.*“ Mráz vymenúva základné princípy, podľa ktorých je možný platný vznik medzinárodnej zmluvy. Sú to: spôsobilosť zmluvných strán, predmet zmluvy musí byť možný a dovolený a musí ísť o riadny prejav vôle zmluvných strán bez akéhokoľvek vonkajšieho nátlaku. Z platných zmlúv vyplýva zásada *pacta sunt servanda* (zásada poctivého dodržiavania medzinárodných zmlúv). Zmluva sa vzťahuje na celé suverénne územie štátu, ak nie je uvedené inak. Medzinárodná zmluva môže mať účinok voči tretiemu štátu za predpokladu, že to bolo úmyslom zmluvných strán a ak ju tretí štát výslovne prijal písomnou formou. Doba trvania zmluvy môže byť indefinitná, pokiaľ nie je nahradená inou (napr. Charta OSN), alebo na určitý čas podľa dohody zúčastnených strán. Zmluva môže byť ukončená uplynutím dohodnutého času, splnením, vytvorením novej nahrádzajúcej zmluvy, dohodou, jej porušením, vystúpením zmluvnej strany alebo zmenou okolností.¹²

⁸ Veľká Británia. 1939. *British White Paper of 1939*. [online]. Yale Law School. [Citované 1.10.2014] Dostupné na internete: <http://avalon.law.yale.edu/20th_century/brwh1939.asp>.

⁹ KHALIL, A. 2005. Israel, Palestine and International Law. In: *Miskolc Journal of International Law*. [online], 2005, s. 21. [Citované 12.11.2014] Dostupné na internete: <http://www.academia.edu/195495/Israel_Palestine_and_International_Law>.

¹⁰ PAPPÉ, I. 2006. *The Ethnic Cleansing of Palestine*. Oxford: OneWord Publications, 2006. s. 22.

¹¹ tamtiež s. 30.

¹² MRÁZ, S. 2011. *Medzinárodné právo verejné*. Bratislava : Ekonóm, 2011. s. 129, 136-140, 162-165.

Právne normy sa v zásade delia na *ius cogens* a *ius dispositivum*. Kogentné normy sú normy najvyššej právnej sily, ktoré je možné meniť iba inou kogentnou normou. Takouto normou sú napríklad niektoré časti Charty OSN, menovite články o zákaze útočnej vojny, práva na sebaurčenie, dodržiavanie ľudských práv a pod. Všetky kogentné normy sú záväzné pre všetky subjekty medzinárodného práva verejného. Dispozitívne normy sú analogicky všetky ostatné. Účastníci ich môžu ľubovoľne upravovať a meniť.

Právne normy, rezolúcie, vydávané Valným zhromaždeným OSN (VZ OSN) sú pre členské štáty **nezáväzné**. Aj keď sú vyjadrením medzinárodného spoločenstva a nesú v sebe veľkú morálnu váhu, sú iba odporúčacieho charakteru a štáty, resp. subjekty, ich nemusia brať do úvahy. Avšak môžu byť zdrojom pre obyčajové právo ak je rezolúcia vykonávaná štátmi v praxi (viď nižšie). Rezolúcie vydané Bezpečnostnou radou OSN (BR OSN) sú pre členské štáty OSN **záväzné**, ak sú prijaté pod kapitolou VII Charty OSN. Jednotlivé štáty ich musia implementovať do národných právnych systémov a sú povinné ich dodržiavať. BR OSN má v prípade nedodržania záväznej rezolúcie niekoľko možností vynútenia aplikácie práva. Donucovacími prostriedkami sú najmä nástroje opísané v kapitole VII Charty OSN. Medzi prostriedky s menším dosahom patrí prerušenie ekonomických väzieb, komunikácie, prerušenie diplomatických stykov alebo námorná, vzdušná alebo pozemná blokáda. Bezpečnostná rada môže ako jediná legálne použiť silu ak sa jedná o ohrozenie bezpečnosti a mieru vo svete. Všetky uvedené skutočnosti vyplývajú z Charty OSN.¹³

Vynucovanie je ale napriek tomu veľmi ťažké pre politickú prepojenosť prípadov. Právo veta piatich stálych členov v BR OSN bráni vo veľa prípadoch k odobreniu akéhokoľvek činu. Je to dané osobitosťou medzinárodného práva. V medzinárodnom práve sú štáty tvorcami, vykonávateľmi aj ochrancami práva. Koordinácia je potrebná pre zachovanie medzinárodného práva, pretože neexistuje žiaden centrálny, nadradený, donucovací orgán. Subjekty si vynucujú právo medzi sebou.¹⁴

1.3 Podmienky štátnosti

Vývojom teórie medzinárodného práva verejného, ale aj praxou, sa vytvorili podmienky, splnením ktorých sa štát stáva štátom. Jean Bodin vytýčil pojem a presadzoval svoju teóriu o suverenite. Prakticky začal v 16. storočí proces unifikácie pojmu štát

¹³ Charta OSN, 1945.

¹⁴ MRÁZ, S. 2011. *Medzinárodné právo verejné*. Bratislava : Ekonóm, 2011. s. 17-18.

a podmienok na jeho existenciu.¹⁵ Ako vysvetľuje Krejčí, Bodin suverenitu poňal ako „nezadateľnú, absolútnu a trvalú moc štátu.“¹⁶ V roku 1933 **Dohoda z Montevidea** uvádza v článku 1 štyri základné premisy štátnosti. Sú nimi: (1) trvalé obyvateľstvo, (2) vymedzené územie, (3) štátna moc a (4) schopnosť nadväzovať vzťahy s inými štátmi.¹⁷

Od štvrtej podmienky niektorí autori upúšťajú a zhodujú sa, že štát charakterizujú tri základné atribúty: (1) Obyvateľstvo, (2) vymedzené územie a (3) vláda schopná presadiť svoju suverenitu nad obyvateľstvom na danom území.¹⁸ Vysokoškolský pedagóg a odborník na právo na fakulte práva univerzity v Oxforde - Jure Vidmar vydal niekoľko prác, v ktorých sa vyjadruje k problematike vzniku štátov a Dohode z Montevidea. Podľa neho sú tieto kritéria v dnešnej dobe nedostatočné. Premisa, že štát vzniká ako fakt po splnení základných štyroch podmienok je mylný, pretože sa snaží: „interpretovať právny status ako vec faktickej, fyzickej existencie.“¹⁹ Svoju myšlienku sa pokúša, okrem iných, vysvetliť na príklade Taiwanu. Aj keď Taiwan spĺňa kritéria dané Dohodou z Montevidea, nesnaží sa, a ani vo svojom oficiálnom postoji nedeklaruje, že je štátom. Podľa Vidmara splnenie kritérií neprináša žiadne priame právne dôsledky. Tvrdí, že vznik štátu je primárne politický proces, ktorého míľnikom je vyhlásenie nezávislosti a jeho prostredníctvom neskoršie (kolektívne) uznanie vznikajúceho štátu. Na Vidmarove výroky nadväzuje, oponuje mu a dopĺňa ho Dapo Akande (právnik a editor profesionálneho právnického fóra), v priamej odpovedi na Vidmarovu knižnú publikáciu *Democracy and statehood in international law*. Akande súhlasí s tvrdeniami, že kolektívna rekognícia môže mať štátotvorný účinok. Jeho protiargument tkvie v tvrdení, že už samotný proces tvorby štátu – teda napĺňanie Montevidejských kritérií – je napĺňanie faktických skutočností v „reálnom“ svete, tzn. politických procesov.²⁰

Po rozpade Sovietskeho Zväzu v 90tych rokoch sa zmenilo aj práve nazeranie na svet. Demokratizácia bývalých sovietskych republík ako aj iných štátov dala vzniknúť novému zmýšľaniu na podmienky štátnosti. Jure Vidmar vo svojej ďalšej práci sumarizuje

¹⁵ RAIČ, D. 2002. *Statehood and the law of self-determination*. In: Haag: Kluwer Law International [e-kniha], 2002, s. 25. [Citované 26.1.2015]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/856375/570f74>>.

¹⁶ KREJČÍ, O. 2014. *Medzinárodní politika*. 5. vyd. Praha: Ekopress, 2014, s. 232.

¹⁷ Konvencia o právach a povinnostiach štátov (Dohoda z Montevidea), Montevideo 1933.

¹⁸ KREJČÍ, O. 2014. *Medzinárodní politika*. 5. vyd. Praha: Ekopress, 2014, s. 205.

¹⁹ VIDMAR J. 2012. Territorial Integrity and the Law of Statehood. In: *Social Science research network* [online], 2012, s. 148. [Citované 19.3.2015]. Dostupné na internete: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2159113>.

²⁰ AKANDE D. 2012. The Importance of Legal Criteria for Statehood: A Response to Jure Vidmar. In: *Blog of the European Journal of International Law* [online], 2013 s. 1-3. [Citované 15.3.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/the-importance-of-legal-criteria-for-statehood-a-response-to-jure-vidmar/>>.

idey niekoľkých autorov, ktorí kladú demokratické zriadenie vznikajúceho štátu, ako ďalšiu z podmienok štátnosti v novodobom právnom usporiadaní. Vidmar vo svojej štúdii oponuje tomuto tvrdeniu. Výrok, že územná jednotka, ktorá sa snaží o štátnosť bez demokratického zriadenia sa nepovažuje za štát Vidmar odmieta. Poukazuje na fakt, na základe ktorého uvedený výrok neimplikuje demokraciu ako podmienku vzniku štátu.²¹ Nezavrhne myšlienku demokracie úplne. Vidmar je zástancom názoru štátotvornosti cez rekogníciu a považuje podmienku demokracie za obdobne dôležitú ako jednotlivé kritéria z Montevidea. Aj napriek tomu sa demokracia stáva nepriamou podmienkou, nie kvôli právnej norme a politickému zriadeniu, ale kvôli nutnosti vyhlásenia nezávislosti (národom, ľuďom) a uskutočneniu sebaurčenia demokratickou cestou.²²

Územie štátu musí byť vyhradené štátnymi hranicami. Štátna hranica je pomyselná čiara, ktorá oddeľuje územie štátu od územia ostatných štátov a od širšieho mora. V otázke hraníc a vzniku štátu právna obec neposkytuje jednoznačnú odpoveď. Existujú príklady, kedy má sporné územie vytýčené hranice, spĺňa aj iné podmienky a predsa nie je štát. Takým príkladom je Kosovo,²³ ale vzťahuje sa aj na príklad Palestíny. Spravidla bývajú štátne hranice vymedzené zmluvou. Môžu byť vymedzené aj vyjadrením vôle skrz rezolúciu OSN. Stalo sa tak napríklad pri stanovovaní hraníc v pláne rozdelenia Palestíny rezolúciou VZ OSN 181 (II). Pri zmluvnom stanovovaní sa spravidla vykonáva prv delimitácia hraníc, a neskôr presná demarkácia štátnych hraníc vykonaná poverenou komisiou. Pod územie štátu spadá aj oblasť pobrežného mora do vzdialenosti 12 námorných míľ. Pri zmenách hraníc dochádza k redemarkácii.²⁴ Vymedzené teritórium podlieha suverenite štátu.

Suverenita je formou slobody štátu. Vyjadruje teda formálnu nezávislosť, nepodriadenosť iným štátom a inštitúciám.²⁵ Nezávislosť štátov pramení zo špecifického postavenia, osobitosti, štátu ako subjektu medzinárodného práva. Ako vysvetľuje Mráz, štát ako subjekt medzinárodného práva verejného je tvorcom, vykonávateľom a ochrancom medzinárodného práva.²⁶ Z výkladu pojmov je možné vyvodiť nesprávny záver, že

²¹ VIDMAR J. 2013. Democracy and Statehood in International Law. In: *Hart Publishing, Oxford* [online], 2013, s. 3. [Citované 26.3.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.hartpub.co.uk/pdf/samples/9781849464697sample.pdf>>.

²² VIDMAR J. 2012. Democratic Statehood in International Law. In: *Blog of the European Journal of International Law* [online], 2012, s. 1, 3. [Citované 11.3.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/democratic-statehood-in-international-law/>>.

²³ VIDMAR J. 2012. Territorial Integrity and the Law of Statehood. In: *Social Science research network* [online], 2012, s. 106. [Citované 19.3.2015]. Dostupné na internete: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2159113>.

²⁴ MRÁZ, S. 2011. *Medzinárodné právo verejné*. Bratislava : Ekonóm, 2011. s. 54-56.

²⁵ KREJČÍ, O. 2014. *Medzinárodní politika*. 5. vyd. Praha: Ekopress, 2014. s. 231.

²⁶ MRÁZ, S. 2011. *Medzinárodné právo verejné*. Bratislava : Ekonóm, 2011. s. 17.

nezávislosť a suverenita sú totožné, nie je tomu tak. Nezávislosť treba chápať ako podmienku pre získanie štátnosti a suverenitu ako právny vzťah.²⁷

Rozlišujeme dva základné rozmery suverenity: (1) Vnútorná suverenita, pod ktorou rozumieme zvrchovanú a neobmedzenú moc štátu nad obyvateľstvom, slobodu štátu v rozhodovaní o vnútornom usporiadaní vzťahov. (2) Rovnoprávnym členstvom v medzinárodnom spoločenstve a rovnosť pred právom relatívne k ostatným štátom je označovaná vonkajšia suverenita. Každý štát je obmedzovaný rovnakými reguláciami medzinárodného práva verejného ako ostatné štáty. Štát sám rozhoduje do ktorých zmlúv pristúpi, kontroluje pohyby ľudí a vysielia a prijíma diplomatov.²⁸

1.3.1 Uznanie štátu

Keďže v medzinárodnom práve neexistuje centralizovaný ústredný donucovací nadštátny orgán, nie je celkom jasné a ustálené ako, kedy a či uznaním vzniká štát. Odborníci preto diskutujú aj na tému uznania štátu ako možného spôsobu vzniku štátu. Hlavnou tézou debát je najmä to, ktorá teória vzniku štátu prevláda a používa sa v praxi pri vzniku štátov. Analyzuje sa aj otázka implicitného vzniku štátu skrz členstvo v medzinárodných organizáciách.

Vedecká literatúra definuje uznanie štátu ako „*jednostranný politicko-právny prejav vôle štátu, ktorým tento štát reaguje výslovne alebo mlčky na vznik nového štátu, novej vlády alebo orgánu národného oslobodenia.*“²⁹ Existujú dve hlavné, rozšírené teórie uznávania a vzniku štátov – konštitutívna a deklaratórna.

(1) **Konštitutívna teória** hovorí, že rekognícia štátu udeľuje uznávanému štátu právnu subjektivitu. Teda čin uznania štátu vytvára právnu väzbu.³⁰ James Crawford vo svojom diele *The creation of states in international law* vyjadruje protiargument konštitutívnej teórii, v ktorom hovorí, že toto nie je aplikovateľné v medzinárodnom práve a dodáva: „[...] *inak by uznanie viedlo k alternatívnej forme intervencie, vždy dostupnej*

²⁷ RAIČ, D. 2002. *Statehood and the law of self-determinaton*. In: [e-kniha] Haag: Kluwer Law International, 2002, s. 27. [Citované 26.1.2015]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/856375/570f74>>.

²⁸ KREJČÍ, O. 2014. *Medzinárodní politika*. 5. vyd. Praha: Ekopress, 2014. s. 233-238.

²⁹ MRÁZ, S. 2011. *Medzinárodné právo verejné*. Bratislava : Ekonóm, 2011. s. 37.

³⁰ RAIČ, D. 2002. *Statehood and the law of self-determinaton*. In: Haag: Kluwer Law International [e-kniha], 2002, s. 29-31. [Citované 26.1.2015]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/856375/570f74>>.

a nenapadnuteľnej.“³¹ Raič ďalej upresňuje, že podľa zástancov tejto teórie uznanie nevytvára štát, ktorý existoval už pred uznaním, ale iba jeho subjektivitu.³²

Veľkým zástancom konštitutívnej teórie spomedzi právnych expertov je už spomínaný Jure Vidmar alebo profesor na New Yorkskej univerzite práva Joseph Weiler. V jednom zo svojich mnohých článkov sa Vidmar zaoberá problematikou konštitutívnej teórie vo vzťahu k vzniku štátu. *Koľko uznaní je potreba pre vznik štátu?*³³ Kosovo je relatívne novým príkladom. V roku 2008 vyhlásilo Kosovo nezávislosť a od tohto aktu ho uznalo zhruba sto štátov. Napriek úspešnému vykazovaniu ostatných podmienok štátnosti, Kosovo podľa autora nie je štátom. Objavuje sa spomínaný, očividný a najzávažnejší nedostatok uvedenej teórie – názorová nejednotnosť na počet uznaní a neexistencia obyčaje. Štátotvornú moc má preto iba kolektívne a jednotné uznanie ostatných štátov resp. medzinárodného spoločenstva. Väčšinové uznanie je nepostačujúce.³⁴ Joseph Weiler prikladá do diskusie poznatok o možnom vytváraní nových noriem štátnou praxou a *opinio iuris*. Ergo, vznik štátu prostredníctvom kolektívnej rekognície je možný. Weiler je zástancom konštitutívnej teórie aj kvôli presvedčeniu o politickej náture vyjadrenia uznania vznikajúceho štátu. Vystihuje dôležitosť zodpovednosti štátu za svoje činy aktom uznania iného štátu. Pri procese vzniku, formujúci sa štát žiada nie len faktické, ale aj politické stanovisko ostatných členov medzinárodného spoločenstva.³⁵

Ak chceme aplikovať konštitutívnu teóriu na prípad Palestíny, nájdeme takmer rovnaký problém. Za udelenie Palestíne status pozorovateľa v OSN v roku 2012 rezolúciou 67/19 zahlasovalo 138 členov (štátov) OSN. Proti bolo 9 a zdržalo sa 41. Z kladného hlasovania vyplýva aj nepriama rekognícia štátu Palestína. Nedá sa však hovoriť o kolektívnom uznaní, pretože v preambule rezolúcie 67/19 je uvedená informácia o doterajšom uznaní Palestíny 132 štátmi. Jednalo sa vtedy o hlasovanie a prijatie za člena UNESCO v roku 2011. Kladný postoj vyjadrilo práve 132 štátov. Podľa Vidmara je presne toto hlavný problém, prečo sa nemôže jednať o kolektívnu (alebo ani väčšinovú) rekogníciu.

³¹ CRAWFORD, J. R. 2007. *The creation of states in international law*. In: Oxford: Oxford university press [e-kniha], 2010, s. 16. [Citované 8.9.2014]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/2085634/88c0cd>>.

³² RAIČ, D. 2002. *Statehood and the law of self-determination*. In: Haag: Kluwer Law International [e-kniha], 2002, s. 30. [Citované 27.1.2015]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/856375/570f74>>.

³³ VIDMAR J. 2014. States, Governments, and Collective recognition. In: *Social Science research network* [online]m 2014, s. 6. [Citované 1.4.2015]. Dostupné na internete: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2482997>.

³⁴ Tamtiež s. 7.

³⁵ WEILER J. 2013. Differentiated Statehood? ‘Pre-States’? Palestine@the UN. In: *Blog of the European Journal of International Law* [online], 2013, s. 2. [Citované 1.4.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/differentiated-statehood-pre-states-palestinethe-un/>>.

Argumentuje zvýšením počtu o iba šesť implicitne uznávajúcich štátov v roku 2012.³⁶ Iný názor na kolektívnosť a štátotvornosť uznania v tomto prípade má Akande. On vidí nie absolútne číslo uznaní, ale práve malý počet (9) záporných hlasovaní o udelení statusu pozorovateľa. V jeho ohľade je uznanie väčšinové, ba až kolektívne.³⁷ O aplikačnej časti ďalej pojednávame v tretej časti práce.

(2) Oproti konštitutívnej teórii, **deklaratórna teória** vraví, že „*existencia štátu ako subjektu medzinárodného práva je nezávislá od uznania už existujúcimi štátmi.*“ Crawford zastáva deklaratórnu teóriu výrokom: „*entita nie je štát pretože je uznaná, je uznaná pretože je štátom.*“³⁸ Teória vyplnila právne vákuum medzi vznikom štátu a jeho uznaním podľa konštitutívnej teórie.³⁹

V časovom slede ľudských dejín bola preferovaná raz deklaratórna a raz konštitutívna teória. Weiler vysvetľuje tento jav kolonizáciou. Novovznikajúce štáty spod koloniálnej moci sa fakticky stali štátmi splnením deklaratórnych podmienok. Zatiaľ čo v post koloniálnej dobe, štáty vznikajú primárne spôsobmi konštitutívnej teórie. Weiler, aj iní, demonštrujú túto zmenu postoja v prospech konštitutívnej teórie na príklade Severného Cypru a štátu Bangladéš. Oba štáty vznikali veľmi podobnými podmienkami s rozdielom v počte uznaní ostatných štátov. Kým Bangladéš uznalo medzinárodné spoločenstvo ako štát, Severný Cyprus má uznanie iba od Turecka. Nepovažuje sa teda za štát, prinajlepšom je jeho status sporný.⁴⁰

Uznanie štátu je dobrovoľný akt už existujúceho štátu, subjekt medzinárodného práva nie je teda nijako právne viazaný uznať nový štát. Naopak, existuje situácia v medzinárodnom práve kedy je zakázané uznať novo vznikajúci štát. Opisovaná situácia nastáva, ak štát vzniká pri porušení *ius cogens* normy. *Ergo*, tento vznik štátu je nelegálny a rovnako aj uznanie tohoto štátu inými štátmi je nelegálne. Uznanie a nadviazanie vzťahov

³⁶ VIDMAR J. 2012. Does General Assembly Resolution 67/19 Have Any Implications for the Legal Status of Palestine?. In: *Blog of the European Journal of International Law* [online], 2012, s. 2. [Citované 11.3.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/does-general-assembly-resolution-6719-have-any-implications-for-the-legal-status-of-palestine/>>.

³⁷ AKANDE D. 2012. Palestine as a UN Observer State: Does this Make Palestine a State?. In: *Blog of the European Journal of International Law* [online], 2012, s. 3. [Citované 10.3.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/palestine-as-a-un-observer-state-does-this-make-palestine-a-state/>>.

³⁸ Sir Joseph Hotung Programme for Law, Human Rights. 2011. Law, Human Rights and Peace Building in the Middle East. In: *The school of oriental and african studies university* [online], 2011, s. 10. [Citované 4.11.2014]. Dostupné na internete: <<http://www.soas.ac.uk/lawpeacemideast/file70357.pdf>>.

³⁹ RAIČ, D. 2002. *Statehood and the law of self-determination*. In: Haag: Kluwer Law International [e-kniha], 2002, s. 32. [Citované 5.3.2015]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/856375/570f74>>.

⁴⁰ WEILER J. 2013. Differentiated Statehood? 'Pre-States'? Palestine@the UN. In: *Blog of the European Journal of International Law* [online], 2013, s. 2. [Citované 2.4.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/differentiated-statehood-pre-states-palestine-the-un/>>.

so sebou prináša určité výhody pre obe strany. Nadviazanie stykov existuje aj napriek neuznaniu štátu. Napríklad členstvom v medzinárodných organizáciách, hlavne v OSN.⁴¹

Tu sa dostávame k problematike implicitného uznania štátu. V teórii ale aj v praxi medzinárodného práva existuje viacero pohľadov na uznanie a vznik štátu členstvom v medzinárodnej organizácii. Tým, že neexistuje centralizovaný rozhodovací orgán je problematika implicitného vzniku štátu veľmi obsiahla a preto sa jej budeme venovať až v aplikačnej, tretej, časti práce priamo na prípade Palestíny (viď kapitolu 3.2).

Prípád Palestíny a Izraela by sa mal posudzovať podľa konštitutívnej teórie. Pri riešení našej problematiky sa zaoberáme časovým horizontom už po hlavnej koloniálnej ére. K tomuto názoru sa prikláňa aj Weiler. Upozorňuje na proces vzniku štátu Izrael analogicky možný vznik Palestíny: „*Izrael nevznikol rezolúciou VZ OSN z novembra roku 1947, ale kombináciou Deklarácie nezávislosti a uznaním ostatných štátov.*“⁴² Priebehu vzniku Izraela sa budeme venovať v neskoršej časti práce v kapitole 2.4.1.

1.3.2 Národ, povstalci a terorizmus v zmysle štátnosti a vzniku štátov

V modernom poňatí je **národ** skupina ľudí, s rovnakými etnickými znakmi, ktorú vymedzuje územie, a ktorí sami seba vnímajú ako členov určitej rovnakej, od iných odlišnej skupiny. Je to základná jednotka potrebná pre vznik štátu. Existujú dva pohľady na definíciu národa a to: (1) Objektívny pohľad, kde je národ definovaný viac etnickými znakmi, jazykom, kultúrou a pod. Avšak v tomto poňatí hovoríme o homogénnej skupine. Pojem americký (USA) národ je pojmom heterogénnym. (2) Subjektívny pohľad preto eliminuje tento paradox definíciou, podľa ktorej je národ „*výsledkom spoločnej vízie a aspirácie pre budúcnosť, [...z toho] pramení základ pocitu jednoty, pocit spoločnej identity.*“⁴³ Pretože, ako vo svojej knihe Krejčí ďalej vysvetľuje: „*základným záujmom národa je zachovať si svoju existenciu [...] nebyť pod politickým, psychickým a kultúrnym tlakom iného nadradeného národa, [a preto] najúčinnnejším prostriedkom [na dosiahnutie tohto cieľa] je politická moc, teda vlastný štát.*“⁴⁴

⁴¹ CRAWFORD, J. R. 2007. *The creation of states in international law*. In: Oxford: Oxford university press [e-kniha], 2010, s. 19. [Citované 15.9.2014]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/2085634/88c0cd>>.

⁴² WEILER J. 2013. Differentiated Statehood? 'Pre-States'? Palestine@the UN. In: *Blog of the European Journal of International Law*. [online], 2013, s. 2. [Citované 2.4.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/differentiated-statehood-pre-states-palestinethe-un/>>.

⁴³ KREJČÍ, O. 2014. *Medzinárodná politika*. 5. vyd. Praha: Ekopress, 2014, s. 219-220.

⁴⁴ KREJČÍ, O. 2014. *Medzinárodná politika*. 5. vyd. Praha: Ekopress, 2014, s. 222.

Národ získava právnu subjektivitu nie organizovanosťou, ale práve úmyslom vytvoriť novú územnopolitickú jednotku a/ alebo prejavom výkonu moci nad obyvateľstvom.⁴⁵ Hovoríme teda o snahe dosiahnuť právo na sebaurčenie. Právo na sebaurčenie národa je upevnené, mimo iných dokumentov, v Charte OSN v čl.55 a v čl.1 ods. 2: „[ciele OSN sú] *Rozvíjať medzi národmi priateľské vzťahy založené na úcte v zásade rovnoprávnosti a sebaurčenia národov* [...]“⁴⁶ Právo na sebaurčenie je normou *ius cogens* (viď nižšie). Ašpiráciu národa, nacionalizmus, treba odlišovať od šovinizmu. Šovinizmus vyjadruje nadradenosť národa z biologických príčin zatiaľ čo vlastenectvo (nacionalizmus), z príčin spoločenských.

O **povstaní** môžeme z pohľadu medzinárodného práva verejného hovoriť, keď organizované hnutie časti obyvateľstva vedie ozbrojený boj proti ústrednej vláde, ovládne časť územia a zriadi tam svoju vládnu moc. Povstalci disponujú obmedzenou právnou subjektivitou. Ako nestála, prechodná vláda majú spôsobilosť len na partikulárnu normotvorbu. Povstalci nesú právnu zodpovednosť za výkon moci na tomto území.⁴⁷

Dodnes sa nevyčlenila jednotná, uznávaná, definícia **terorizmu**. Je nutné poznamenať, že terorizmus nie je synonymom sebevražedných útokov alebo islamu. Nezisková organizácia International council on human rights policy (Medzinárodný výbor pre ľudské práva) vo svojej práci *Talking about terrorism* udáva príklad ne-muslimskej skupiny Liberation tigers na Srí Lanke zodpovednej za smrť mnohých ľudí, ktorá využívala sebevražedné útoky na vojenské a vládne ciele. Ďalším príkladom sú kamikadze sebevražedné útoky japonských pilotov na vojnové lode USA počas druhej svetovej vojny. Pretože útočili na vojenské ciele, z právneho hľadiska, ako sa píše v správe, neboli japonskí piloti ani Liberation tigers teroristami.⁴⁸ Terorizmus využíva násilie spravidla ako symbol. Býva nástrojom „slabého proti silnému“, je preň charakteristická asymetrickosť. Vyskytuje sa v podmienkach nespravodlivosti a jeho násilie je systematické.⁴⁹

Z týchto, a ďalších, faktov sa odborníci snažia definovať terorizmus. Kvantifikačná teória hovorí, že „*terorizmus je všetko násilie, ktoré sa vymyká všetkým normám a zvyklostiam*“. Nemecké a Britské proti-teroristické zákony sú napísané podľa premisy,

⁴⁵ MRÁZ, S. 2011. *Medzinárodné právo verejné*. Bratislava : Ekonóm, 2011. s. 30.

⁴⁶ Charta OSN, 1945.

⁴⁷ MRÁZ, S. 2011. *Medzinárodné právo verejné*. Bratislava : Ekonóm, 2011. s. 38.

⁴⁸ ICHRP. Talking about Terrorism – Risks and Choices. 2008. In: *International Council on Human Rights Policy* [online], 2008, s. 10-11. [Citované 6.2.2015]. Dostupné na Interneti: <http://www.ichrp.org/files/reports/35/129_report_en.pdf>.

⁴⁹ RAIČ, D. 2002. *Statehood and the law of self-determination*. In: Haag: Kluwer Law International [e-kniha], 2002, s. 452. [Citované 8.5.2015]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/856375/570f74>>.

ktorá definuje terorizmus ako „*všetko nezákonné povstalecké úsilie*.“⁵⁰ Oxfordský slovník definuje terorizmus ako „*nedovolené použitie násilia a zastrašovania k dosiahnutiu politických cieľov*.“⁵¹ D. Raič definuje terorizmus ako „*systematické využívanie fyzického násilia, predovšetkým voči civilnému obyvateľstvu, ktoré má politické ciele*“, pričom vyzdvihuje systematickosť, ako základnú podmienku definície.⁵² Hranica medzi terorizmom a povstaním, resp. národnooslobodzovacím hnutím je veľmi tenká. Kým terorizmus je ilegálna aktivita, povstanie naberá legitimitu v súlade s Chartou OSN pri dosahovaní sebaurčenia. Práve reprezentatívnosť národnooslobodzovacieho hnutia a jeho legitímny cieľ je rozdiel, ktorý treba brať do úvahy, pri označovaní a pomenúvaní týchto skupín (terorizmus kontra povstanie).

Expert na terorizmus David C. Rapoport v publikácii *The four waves of modern terrorism* zaznamenal štyri teroristické vlny v doterajšej histórii. (1) Aktivity ruských národovcov vyústené atentátom na Gavrilu Princípa, (2) ďalej terorizmus v období svetových vojen. (3) V tretej vlne sa vyčlenil pojem medzinárodný terorizmus, čo znamenalo vykonávanie teroristických aktov v zahraničí. Začali sa objavovať a uskutočňovať akty leteckého pirátstva a odborná verejnosť sa začala zaoberať štátom podporovaného terorizmu. (4) Poslednou vlnou od roku 1979 je náboženský fundamentalizmus, najčastejšie spojovaný s Hamásom alebo židovskými náboženskými teroristami.⁵³

Mnohé štáty a medzinárodné a mimovládne organizácie považujú Hamás za teroristickú organizáciu. Hamás v súčasnosti prakticky vládne celému Pásmu Gazy neobmedzene. V roku 2006 vyhral legitímne demokratické voľby. V nasledujúcom roku, po početných stretoch s konkurenčným Fatahom, obsadil Hamás celú oblasť Pásmu Gazy násilnou cestou. Hamás, ktorý vznikol ako súčasť muslimského bratstva, má aj civilné krídlo a poskytuje sociálne služby svojmu obyvateľstvu. Proti vyhláseniu Hamásu za teroristickú skupinu sú tí, čo považujú Hamás za národnooslobodzovacie hnutie bojujúce proti nadvláde legitímnu cestou. Odvolávajú sa pritom na Chartu OSN, konkrétne článok 1 (2) a článok 55. Tieto články pojednávajú o sebaurčení ako normy *ius cogens*.⁵⁴

⁵⁰ KREJČÍ, O. 2014. *Medzinárodná politika*. 5. vyd. Praha: Ekopress, 2014. s. 449, 452-454.

⁵¹ OXFORD DICTIONARIES. 2014. Terrorism. In: *Oxford dictionaries* [online], 2014. [Citované 8.2.2015] Dostupné na internete: <<http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/terrorism>>.

⁵² RAIČ, D. 2002. *Statehood and the law of self-determination*. In: Haag: Kluwer Law International [e-kniha], 2002. s. 375. [Citované 8.5.2015]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/856375/570f74>>.

⁵³ RAPOPORT, D. C. 2004. The Four Waves of modern Terrorism. In: *UCLA International institute* [online], 2004, s. 50-65. [Citované 16.2.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.international.ucla.edu/media/files/Rapoport-Four-Waves-of-Modern-Terrorism.pdf>>.

⁵⁴ Charta OSN, 1945.

Otázka legitimacy použitia sily pri presadzovaní sebaurčenia taktiež nemá jednotnú odpoveď medzi znalcami práva. Trevona Hettiarachchi poukazuje v práci *Self Determination, National Liberation movements and the Use of Force* na spleť vývoj procesu sebaurčenia v rámci medzinárodného práva. Rozvádza postoj medzinárodného spoločenstva ohľadom otázky statusu *ius cogens* práva na sebaurčenie. Po rozsiahlej argumentácii, prezentovaní názorov odborníkov a analýze dokumentov autorka sumarizuje právo sebaurčenia ako *ius cogens* normu.⁵⁵

Našej problematike relevantná je rozoberaná argumentácia možnosti použitia sily jednak národnooslobodzovacími hnutiami, ale aj zvrchovanou štátnou mocou. Právo na sebaurčenie je záležitosťou medzinárodnou a vzťahuje sa naň článok 2 (4) Charty OSN⁵⁶, ergo argument lokálnosti konfliktu - a teda neplatnosti článku 2 (4) - je nesprávny.⁵⁷ Rezolúcia VZ OSN 2625 (XXV) s názvom *Deklarácia o priateľských vzťahoch* explicitne zakazuje štátom použitie sily proti hnutiu snažiacemu sa o sebaurčenie.⁵⁸ Zaujímavé ale je, že táto rezolúcia (a iné) nehovorí pri použití sily o porušení článku 2 (4) Charty. Zároveň interferencia a neoprávnené zásahy sú porušením práva na sebaurčenie. Autorka teda sumarizuje myšlienku slovami: „[...] aj porušenie zákazu použitia sily aj zamedzenie práva na sebaurčenie je porušením fundamentálnych princípov medzinárodného práva.“ Avšak jej záver je nejasný: „nie je jednoznačne všeobecne možné povedať, že národnooslobodzovacie hnutia môžu legitímne použiť silu v dosahovaní práva na sebaurčenie.“ Na druhej strane mnohé štáty sa prikláňajú k názoru možnosti legitímneho použitia sily, čo je podľa Weilera znakom *opinio iuris*. Tento postoj štátov je prezentovaný v rôznych rezolúciách VZ OSN.⁵⁹

V nasledujúcich častiach bližšie rozoberieme tvrdenia opodstatňujúce použitie sily ako kolektívnej sebaobrany podľa článku 51 Charty OSN. Zo zákazu použitia sily je v článku 2 (4) vyňatá možnosť kolektívnej sebaobrany, ak je štát napadnutý iným štátom. Jedná sa teda o cezhraničný akt. Oficiálnemu postoj Izraela, ktorý hlása reaktívnu sebaobranu v Pásme Gazy a na Západnom brehu, oponuje D. Akande. Je názoru, že intervencia zo strany

⁵⁵ HETTIARACHCHI T. 2007. Self-determination, national liberation movements and the use of force. In: *Durham University* [online], 2007, s. 58. [Citované 12.4.2015]. Dostupné na internete: <<http://etheses.dur.ac.uk/2360/>>.

⁵⁶ čl. 2 ods. 4 pojednáva o zákaze použitia sily ako riešenie medzinárodných sporov medzi krajinami

⁵⁷ HETTIARACHCHI T. 2007. Self-determination, national liberation movements and the use of force. In: *Durham University* [online], 2007, s. 58. [Citované 12.4.2015]. Dostupné na internete: <<http://etheses.dur.ac.uk/2360/>>.

⁵⁸ Rezolúcia VZ OSN. A/RES/25/2625, 1970.

⁵⁹ HETTIARACHCHI T. 2007. Self-determination, national liberation movements and the use of force. In: *Durham University* [online], 2007, s. 89, 129. [Citované 12.4.2015]. Dostupné na internete: <<http://etheses.dur.ac.uk/2360/>>.

Izraela v Pásme Gazy je porušením medzinárodného práva aj v tom prípade ak by sa jednalo o sebaobranu. Vysvetľuje to otázkou, či je Palestína štát. Ak nie je, potom Izrael porušuje *ius cogens* normu práva na sebaurčenie a článok 2 (4), na ktorý sa v tomto prípade nevzťahuje článok 51 Charty o sebaobrane. V prípade, že Palestína požíva status štátu, zasahovanie Izraela je porušením článku 2 (4) Charty o zákaze použitia sily,⁶⁰ keďže použitie sily musí byť primerané pri uplatňovaní sebaobrany. Tomuto argumentu je naklonená aj štúdia Nouri Erakat. V práci venovanej blokade Gazy vysvetľuje neplatnosť argumentu sebaobrany Izraelom trvajúcim, kontinuálnym stavom okupácie. Sebaobrana je z časového hľadiska aktom jednorázovým. Tam kde pretrváva okupácia dlhší čas, je zrejme že už nastalo použitie sily v minulosti a existuje tu určité *status quo*. Okupant má zodpovednosť za udržanie poriadku na okupovanom území a nemal by používať vojenské jednotky na udržanie poriadku s odvolaním sa na kolektívnu sebaobranu. Autorka dodáva možnosť obrany Izraela pred útokmi z okupovaných území. Avšak rozlišuje medzi pojmami „obrana“ a „sebaobrana“ (defense/ self-defense). Podľa nej má Izrael právo na už zmieňovanú obranu policajnými zložkami k dosiahnutiu udržania poriadku. Termín sebaobrana je komplexným pojmom v medzinárodnom práve a zahŕňa jednak vojenské použitie sily voči inému štátu a taktiež rôzne reštrikcie podľa práva *ius ad bellum*, teda práva na vojnu.⁶¹

Izrael má ďalší argument v prospech legitímnosti použitia sily na okupovaných územiach. Je ním rezolúcia BR OSN 1368 a 1373, obe z roku 2001. Tieto rezolúcie sú odpoveďou na útoky z 11. septembra 2001. Pod kapitolou VII Charty, rezolúcie odsudzujú tieto činy, ktoré sú hrozbou pre mier a bezpečnosť a BR priamo vyzýva každý štát k spolupráci v boji proti terorizmu.⁶² Izrael po vydaní týchto rezolúcií označil činy Hamásu za teroristické a podľa článku rezolúcie uplatňoval právo na sebaurčenie a použitie sily v boji proti terorizmu.⁶³ Izraelská profesorka Fordhamskej univerzity práva v New Yorku Talia Einhorn je zástankyňou Izraelských argumentov. V práci *The status of Judea & Samaria (The West bank) and Gaza and the settlements in international law* obhajuje pozíciu Izraela. Podľa nej: „[...] Judea a Samaria (Západný breh) nie sú ‘okupovanými územiami’ podľa

⁶⁰ AKANDE D. 2014. Is Israel's Use of Force in Gaza Covered by the Jus Ad Bellum?. In: *Blog of the European Journal of International Law* [online], 2014, s. 1-3. [Citované 2.3.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/is-israels-use-of-force-in-gaza-covered-by-the-jus-ad-bellum/>>.

⁶¹ ERAKAT N. 2012. It's Not Wrong, It's Illegal: Situating the Gaza Blockade Between International Law and the UN Response. In: *Social Science research network* [online], 2012, s. 8, 9. [Citované 31.3.2015]. Dostupné na internete: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2214163>.

⁶² Rezolúcia BR OSN. 1368, 2001 a Rezolúcia BR OSN. 1373, 2001.

⁶³ napr. DAVID R. 2014. Amb David Roet addresses UN Security Council on counter-terrorism. In: *Israel Ministry of Foreign Affairs* [online], 2014. [Citované 9.4.2015]. Dostupné na Internet: <<http://mfa.gov.il/MFA/InternatlOrgs/Speeches/Pages/Amb-Roet-addresses-UN-Security-Council-on-counter-terrorism-28-May-2014.aspx>>.

medzinárodného práva, pretože neboli zabraté žiadnej suverénnej moci [...] “ Z tohto dôvodu Izrael taktiež nemá povinnosť prestať s výstavbou osád. Rovnako aj vojenské intervencie sú podľa Talie Einhorn oprávnenou sebaobranou a boj proti terorizmu. Poukazuje na zvýšenú aktivitu Hamásu proti Izraelu od stiahnutia sa z Gazy v roku 2005 a taktiež na porušovanie ľudských práv a dohôd zo strany Palestíny (vid’ nižšie).⁶⁴ Treba však poznamenať, že stiahnutie sa Izraela z Pásma Gazy v roku 2005 bolo preň pragmatický, ekonomicky a politicky výhodný krok, ako píše Marek Čejka.⁶⁵

⁶⁴ EINHORN, T. 2014. The Status of the West Bank and Gaza and the Settlements in International Law. In: *Social Science research Network* [online], 2014, s. 54, 56, 63-65. [Citované 11.3.2015] Dostupné na Interneti: <http://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm/SSRN_ID2480505_code1050246.pdf?abstractid=2480505&mirid=3>.

⁶⁵ ČEJKA, M. 2013. *Izrael a Palestína*. Brno: Barrister & Principal, 2013. s. 243-246.

2 Metodika a ciele

2.1 Uvedenie cieľov

V prostredí, kde viaceré organizácie spolu s OSN hovoria o humanitárnej katastrofe v Pásme Gazy⁶⁶ si za prvoradý cieľ stanovujeme overenie dvoch kľúčových výrokov a to (1) Palestína je dnes (suverénny) štát a (2) uzavreté medzinárodné zmluvy a dohody stále platné a relevantné z pohľadu medzinárodného práva a sú uplatňované v praxi. Na to, aby sme zistili platnosť, resp. neplatnosť prvého výroku, budeme v práci vypracovávať prípadové štúdie o vzniku štátov. Vybrali sme si príklady štátu Izrael, Západnej Sahary a Namíbie. K dopracovaniu sa k relevantnému cieľu nám ale určite pomôžu aj iné príklady, menovite Kosovo a jeho cesta k štátnosti. Následne uvedené rozpracované štúdie zanalyzujeme a porovnáme ich v súvislosti s Palestínou, a teda s prvým výrokom. Budeme pri tom zvažovať všetky súvislosti štátnosti – podmienky vzniku, zohľadníme jednotlivé názory odborníkov a vyhodnotíme situáciu objektívnym meradlom. Zoberieme do úvahy teórie vypracované pánom profesorom Mrázom, Oskarom Krejčím, Davidom Raičom, Jamesom Crowfordom a jednotlivé špecializované argumenty právnikov. K dosiahnutiu objektívneho záveru sa vyžaduje aplikácia vhodných metód skúmania teórie a prípadových štúdií a ich spojenie s praxou, ktoré je rozpísané v ďalších, aplikačných častiach práce. Určenie čiastkových cieľov bolo dané podstatou prvého výroku, *ergo*, aplikovanie jednotlivých rozmerov suverenity štátu na prípad Palestíny, tzn. že každý jeden štátotvorný faktor podrobne zanalyzujeme.

Overovanie druhého výroku nám umožní lepšie poňatie toho prvého. Zároveň si týmto kladieme za cieľ priblížiť fungovanie medzinárodného práva verejného ako prostriedku pre riešenie sporov. Cieľom overenia je aj zistiť, aký je trend vo vývoji politickom a aj právnom v súvislosti s riešením Palestínskej otázky.

Prácou sa ďalej pokúšame o otvorenie diskusie a priblíženie alebo pripomenutie danej problematiky širšej verejnosti. Snažíme sa o získanie a prezentovanie poznatkov právnej literatúry, ako aj vážených odborníkov na danú tému. Chceli by sme, aby sa o našej téme rozprávalo viac, a to nie len keď nastane násilné úmrtie, ale aj v iných, kľudnejších

⁶⁶ OCHA. 2014. Gaza Crisis. In: *OCHA oPT* [online], 2014. [Citované 24.9.2014] Dostupné na Internet: <<http://www.ochaopt.org/content.aspx?id=1010361>>.

a odbornejších prípadoch. Medzi odborníkmi prebieha plodná debata na tému štátnosť. Považujeme za povinnosť poskytnúť zosumarizovaný a pochopiteľný výklad tejto diskusie.

- Hlavný cieľ: Overenie hypotézy (1) a (2)
- Čiastkové ciele:
 - Sumarizácia teoretických podkladov o podmienkach štátnosti, uznaní štátu a o prvkoch budujúcich štát.
 - Analogické porovnanie vzniku Izraela, Západnej Sahary a Namíbie s Palestínou.
 - Sumarizácia a analýza zmlúv týkajúcich sa Palestínskych mierových rokovaní a vybraných rezolúcií VZ a BR OSN.
 - Vypracovanie prípadovej štúdie o Palestíne a jej štátnosti.

2.2 Metodika

V problematike Palestíny existuje množstvo rezolúcií a dohôd, na ktoré aplikujeme v tretej, praktickej, časti práce metódu analýzy. Analýza je vedecká metóda používajúca rozbor a rozkladanie na relatívne jednoduché jednotlivé časti (napr. dokumentu).

Budeme podrobne analyzovať nadobudnuté teoretické poznatky z kapitoly 1. Rozoberieme konkrétne rezolúcie OSN týkajúce sa Palestínskej otázky, ako aj zmluvy a dohody uzavreté medzi Palestínou a inými subjektami medzinárodného práva verejného. Zameriame sa na platnosť zmlúv a ich záväznosť. V časti diskusia priblížime analýzu a snahu Palestíny o začatie trestného konania na Medzinárodnom trestnom súde (International criminal court - ICC).

V ďalšej časti aplikujeme metódu prípadových štúdií na teóriu a definície v prípade štátnosti Palestíny - podmienky štátnosti, otázka sebaurčenia, uznania, úlohy OSN v problematike a pod.

Stručná charakteristika prípadovej štúdie je detailné štúdium jedného alebo malého počtu prípadov za účelom aplikácie poznatkov pre porozumenie podobným prípadom. Pri vypracovávaní budeme využívať aj nadobudnuté teoretické znalosti získané z kapitoly 1 práce.

3 Výsledky práce

3.1 Porovnanie vzniku štátu s inými prípadmi

3.1.1 Izrael

Formálne vyhlásil Izrael nezávislosť o polnoci zo 14. na 15. 5. 1948. Tomuto vyhláseniu predchádzalo niekoľko faktov a skutočností.

V kontexte prvej svetovej vojny vláda Veľkej Británie, ako víťazná mocnosť, vydávala prehlásenia o povojnovom budovaní, mimo iných aj, židovskej domoviny na území historickej Palestíny. V dokumente s názvom Balfourová deklarácia z roku 1917, Britská vláda vyjadrila podporu sionizmu.⁶⁷ Táto deklarácia sa neskôr stala základom, podľa ktorého bola budovaná budúcnosť Palestíny. V deklarácií sa píše o „židovskej národnej domovine“. To vyvolalo nejasnosti medzi arabmi a sionistami. Vo White papers of June 1922, vydaných Britskou vládou, vyjadruje Zionist Congress „*odhodlanie Židovského ľudu žiť s Arabmi v jednotne a vzájomnom rešpekte...*“ Treba poznamenať, že toto zoskupenie ale nemalo žiadnu úlohu v administratívnej krajiny.⁶⁸ Winston Churchill, vtedajší minister kolónií Spojeného kráľovstva, *inter alia* v dokumente uistil sionistov, že Britská vláda pokračuje podľa premisy danej v Balfourovej deklarácií. V tom istom roku Liga národov vydala Britom mandát na spravovanie Palestíny podľa Balfourovej Deklarácie. Ašpirácie sionistov získali podporu a legitimitu medzinárodným spoločenstvom.⁶⁹ Po druhej svetovej vojne prenechala Veľká Británia palestínsky problém OSN. Jej výbor United Nations Special Committee on Palestine (UNSCOP) vydal štúdiu, na základe ktorej bola vypracovaná rezolúcia VZ OSN 181 (II) z roku 1947, tzv. Plán rozdelenia. Prakticky presne tak, ako to pred OSN navrhovala Británia v dokumentoch White Papers 1922 (aj keď tu sa hovorilo o spoločnom jednom štáte, avšak so spoločne spravovanou vládou),⁷⁰ White Papers 1939,⁷¹ ďalej v správe Peelovej

⁶⁷ BALFROUR. 1917. *Balfour Declaration*. Dostupné na internete: <<http://www.icsresources.org/content/primarysourcesdocs/BalfourDeclaration.pdf>>.

⁶⁸ Veľká Británia. 1922. *British White Paper of June 1922*. [online]. Yale Law School. [Citované 7.11.2014] Dostupné na Internet: <http://avalon.law.yale.edu/20th_century/brwh1922.asp>.

⁶⁹ Liga národov. *Palestine Mandate*, 1922.

⁷⁰ Veľká Británia. 1922. *British White Paper of June 1922*. [online]. Yale Law School. [Citované 7.11.2014] Dostupné na Internet: <http://avalon.law.yale.edu/20th_century/brwh1922.asp>.

⁷¹ Veľká Británia. 1939. *British White Paper of 1939*. [online]. Yale Law School. [Citované 1.10.2014] Dostupné na internete: <http://avalon.law.yale.edu/20th_century/brwh1939.asp>.

komisie 1937 (konkrétny návrh rozdelenia)⁷² a v mandátnej správe Ligy národov z roku 1922.⁷³

Podľa kritikov Plán rozdelenia, prakticky na ktorého základe vznikol Izrael, nebol spravodlivý. Neodrážal demografické rozloženie Arabských a Židovských obyvateľov. Palestínski politickí predstavitelia Plán rozdelenia odmietli. Ilan Pappé vo svojom diele uvádza, že: „Rozdelenie Palestíny bolo vykonané proti vôli väčšinového pôvodného obyvateľstva, [...OSN týmto] porušila základné práva Palestínčanov.“⁷⁴

David Ben-Gurion a jeho administratíva vytvorili štát Izrael 14. mája 1948 podľa návrhu UNSCOP a VZ OSN z roku 1947 a na základe Deklarácie nezávislosti. Novo vzniknutý štát mal **obyvateľstvo**, ktoré sa nachádzalo na území **hraníc** vyčlenenými v Pláne rozdelenia. **Suverenita**, v čase vytvorenia, podľa niektorých nebola úplná a zvrchovaná.

Veľká Británia neuznala novo vytvorený štát. Považovala to za „nespravodlivé a právne nesprávne“. Naopak USA uznali Izrael *de facto* a Sovietský Zväz *de iure*. Ozbrojený konflikt, ktorý vypukol nasledujúci deň po vyhlásení nezávislosti trval až do roku 1949, konkrétne do desiateho mája. *De facto* uznanie štátu Spojenými štátmi americkými prebehlo *durante bello*, teda v čase trvania ozbrojeného konfliktu a preto ho Kattan, a iní, nepovažujú za legitímne. V čase vyhlásenia nezávislosti 14. mája sa na území Izraela nachádzali britské jednotky a zvrchovanosť novej vlády neuznalo izraelské militantné krídlo Irgun, ktoré pôsobilo na jeho území.⁷⁵

Na konci Arabsko-Izraelskej vojny roku 1948-1949 nadobudol Izrael územia mimo vytýčených hraníc v Pláne rozdelenia VZ OSN. Mierová dohoda z roku 1949 vytýčila nové hranice. Konkrétne 60% územia, ktoré malo pripadnúť Palestínčanom v Pláne rozdelenia, získal Izrael. Známe sú pod názvom Zelená línia (Green Line) alebo hranice spredu roku 1967.⁷⁶

Victor Kattan sa ďalej vo svojom diele pozastavuje nad prostriedkom nadobudnutia územia Izraelom. Ako píše, v prípade Izraela nemohlo ísť o secesiu, pretože sionisti neboli utláčanou menšinou usilujúcou o nezávislosť v Palestíne. Izrael, podľa autora, nadobudol svoje územie dobyvačne. Argumentuje tým, že nevznikol žiaden arabský štát podľa vzoru

⁷² Veľká Británia. 1937. *Text of the Peel Commission Report*. [online]. Jewish virtual library. [Citované 30.9.2014] Dostupné na internete: <<http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsourc/Histoy/peel1.html>>.

⁷³ Liga národov. *Palestine Mandate*, 1922.

⁷⁴ PAPPÉ, I. 2006. *The Ethnic Cleansing of Palestine*. Oxford: OneWord Publications, 2006. s. 32-33.

⁷⁵ KATTAN, V. 2009. *From coexistence to conquest: International Law and the Origins of the Arab-Israeli Conflict*. In: New York: Pluto Express [e-kniha], 2009, s. 232-235. [Citované 27.9.2014]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/2333455/8cb592>>.

⁷⁶ Mierové dohody medzi izraelom a susednými arabskými štátmi. *Lebanese-Israeli General Armistice Agreement*, 1949.

Plánu rozdelenia, že Izrael nedodržiaval práva menšín (tým, že nedovolil návrat alebo repatriáciu arabským utečencom) a nedodrжал hranice vytýčené VZ OSN. Uvádza nedodržiavanie práva na sebaurčenie Palestínčanov poslaním jednotky Hagana za hranice z Plánu rozdelenia, kde pomáhali Transjordánsku s obsadením územia Západného brehu a pripomína anexiu niekoľkých území (Ejlatský prístav, Západný Jeruzalem) po uzavretí Mierovej dohody z roku 1949.⁷⁷

Izrael nevznikol splnením deklaratórnych kritérií, ale vyhlásením Deklarácie nezávislosti a následným uznaním väčšiny (najmä veľkých) štátov vrátane členov BR OSN. Talia Einhorn uvádza ojedinelý príklad Izraelského národa, ktorý získal mandát Ligy národov ako jediný bez toho, aby fyzicky existoval na danom území. V práci odmieta paralelu, ktorú vidia Palestínci, medzi sebaurčením Izraelského národa a sebaurčením Palestínskeho národa. Einhorn argumentuje tým, že Izraelský národ má iba jeden štát na svete, v ktorom môže uskutočniť právo na sebaurčenie, zatiaľ čo Palestínsky národ sa nevyznačuje špecifickou kultúrou alebo jazykom odlišnou od iných arabov. Považuje ho za súčasť celkového arabského národa.⁷⁸ Tento argument je nesprávny, čo dokazuje napr. Deklarácia nezávislosti z roku 1988. V nej sa explicitne píše o Palestínskom národe (viď kapitolu 3. 2)⁷⁹ V otázke vzniku štátu a štátnosti ako takej sa v uvedenej prípadovej štúdii Izraela ukazuje aktuálnosť a funkčnosť konštitutívnej teórie rekognície štátov. Práve vďaka uznaniu zo strany USA a Sovietskeho Zväzu sa dnes Izrael považuje za štát.

3.1.2 Západná Sahara

Západná Sahara je bývalá kolónia Španielska a sporné územie medzi Marokom Mauritániou a hnutím POLISARIO usilujúce sa o sebaurčenie. V roku 1963 bola Západná Sahara pridaná do zoznamu OSN ako neautonómne teritórium (non-self governing territories). Španielsko bolo naďalej neústupné vo veci dekolonizácie. Následne Valné Zhromaždenie potvrdilo právo na sebaurčenie, presadzovalo referendum, odsúdilo

⁷⁷ KATTAN, V. 2009. *From coexistence to conquest: International Law and the Origins of the Arab-Israeli Conflict*. In: New York: Pluto Express [e-kniha], 2009, s. 243. [Citované 5.12.2014]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/2333455/8cb592>>.

⁷⁸ EINHORN, T. 2014. The Status of the West Bank and Gaza and the Settlements in International Law. In: *Social Science research Network* [online], 2014, s. 46-48. [Citované 11.3.2015] Dostupné na Internet: <http://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm/SSRN_ID2480505_code1050246.pdf?abstractid=2480505&mirid=3>.

⁷⁹ PALESTÍNSKA NÁRODNÁ RADA. 1988. *Deklarácia nezávislosti*. [online]. UNISPAL. [11.12.2014.] Dostupné na internete: <<http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/6EB54A389E2DA6C6852560DE0070E392>>.

neschopnosť Španielska poskytnúť časový harmonogram dekolonizácie a požadovalo od Španielska voľný vstup do Západnej Sahary pre misie OSN.⁸⁰ VZ OSN prijalo rezolúciu 1514 z roku 1960 s názvom *Deklarácia o udeľovaní nezávislosti kolóniám a národom*, v ktorej sa, *inter alia*, píše: „[Valné Zhromaždenie si je vedomé] potreby vytvorenia podmienok stability a blahobytu a priateľských a mierumilovných vzťahov založených na rešpektovaní zásad rovnakého práva a sebaurčenia pre všetky národy [...] potvrdzuje, že národy môžu, pre svoju vlastnú potrebu, voľne disponovať ich prírodnými zdrojmi[...]“⁸¹

Ešte počas trvajúcej kolonizácie Španielskom, si Maroko a Mauritánia nárokovali právo na sporné územie. OSN v roku 1966 žiadalo, aby Španielsko usporiadalo v Západnej Sahare referendum v otázke sebaurčenia. Španielsko odsúhlasilo referendum až v roku 1974. Maroko ho však odmietlo kvôli otáznej problematike nezávislosti a požadovalo pripojenie územia k jeho suverenite. Analogicky s Palestínou aj v Západnej Sahare vznikla miestna vláda (vymenovaná Španielskom) a národné hnutie bojujúce za nezávislosť (POLISARIO).

OSN sa snažilo problém vyriešiť vyslaním misií na sporné územie a takisto aj posudkom Medzinárodného súdneho dvora (MSD) z októbra roku 1975. MSD vo svojom posudku odpovedal na dve zásadné otázky a to (1) či bola Západná Sahara v čase kolonizácie Španielskom územím *terra nullius* (teda „neobývaným“ územím) a (2) či existovali historické väzby medzi sporným územím, Marockým kráľovstvom a Mauritániou. Na obe otázky odpovedal MSD záporne. Následne MSD vydal prehlásenie na uskutočnenie sebaurčenia a vyzval VZ zahájiť kroky k vytvoreniu nezávislosti Západnej Sahary, v ktorom sa odvolával na rezolúciu 1514.⁸² Maroko zistenia posudku MSD odmietlo.⁸³ Španielsko pri stiahnutí sa nezriadilo referendum skôr, ako podpísalo dohodu s Marokom a Mauritániou o rozdelení si územia Západnej Sahary – tzv. Madridská dohoda. Súčasťou zmluvy boli, ako plány na rozdelenie, tak aj práva na prírodné bohatstvo pre Španielsko. Táto dohoda nebola verejne publikovaná v španielskom archíve dohôd, je v rozpore s vyhlásením o zriadení referenda v Západnej Sahare.⁸⁴ K vzniknutej situácii sa OSN postavilo neutrálne. Bezpečnostná Rada prijala rezolúciu 3292, ktorou volala po stiahnutí Maroka, avšak nebola prijatá pod kapitolou VII Charty OSN.⁸⁵

⁸⁰ KOURY, S. 2011. In *International Law and the Israeli - Palestinian Conflict*. Oxon: Routledge, 2011. s. 151.

⁸¹ Rezolúcia VZ OSN. 1514 (XV) *Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples*.

⁸² Posudok Medzinárodného súdneho dvora. *Western Sahara Advisory Opinion*, 1975.

⁸³ KOURY, S. 2011. In *International Law and the Israeli - Palestinian Conflict*. Oxon: Routledge, 2011. s. 153.

⁸⁴ Španielsko, Maroko a Mauritánia. *Madridské dohody*, 1975.

⁸⁵ Rezolúcia BR OSN. 3292 *Question of Spanish Sahara*, 1974.

Nasledovala vojna medzi POLISARIOM (národné hnutie bojujúce za nezávislosť), Marokom a Mauritániou. POLISARIO vyhlásilo na území Západnej Sahary v roku 1976 štát SADR (Saharská arabsko-demokratická republika), ktorý uznalo iba niekoľko málo štátov Afriky. Mauritánia sa po gerilovom odboji POLSARIA stiahla a prenechala všetky územné nároky POLISARIU. Maroko naďalej kontroluje väčšinu sporného územia, kým POLISARIO ovláda zhruba 20% územia. Občianska vojna vytvorila početnú skupinu utečencov najmä v Alžírsku.

OSN vytvorilo ešte v roku 1981 špeciálny orgán United Nations Mission for the Referendum in Western Sahara (MINURSO), ktorý mal za úlohu dohliadnuť na uskutočnenie referenda a monitorovanie prímeria. Po neúspechu sa v roku 2012 obnovil tento mandát v snahe naštartovať znovu celý proces. Referendum sa dodnes nekonalo. Úlohou referenda bolo určiť budúcnosť Západnej Sahary, buď ako nezávislej krajiny, alebo ako súčasť Maroka. Vznikli spory o to, kto môže voliť a kto nie. V snahe o kompromis komisár OSN Baker navrhol riešenie: v jeho koncepte by Západná Sahara dostala autonómiu, pod suverenitou Maroka, na 4-ročný prechod k samostatnosti a referendu. S týmto riešením nesúhlasilo POLISARIO. Druhý návrh bol, aby Západná Sahara bola polo-autonómny Marocký región počas tranzitívneho obdobia. Toto bolo odmietnuté Marokom. Maroko si územie nárokuje na základe Madridskej dohody, ktorú POLISARIO odmieta, pričom Maroko neuznáva POLISARIO za legítimneho partnera na rokovania. Spor nie je dodnes vyriešený. Stephanie Koury vo svojej časti knihy s názvom *International Law and the Israeli - Palestinian Conflict* to odôvodňuje najmä chýbajúcou politickou vôľou.⁸⁶ Maroko naďalej suverénne spravuje väčšinovú časť Západnej Sahary.

Z uvedeného vyplýva podobnosť situácie, aká existuje v Palestíne. PLO, resp. Palestínska samospráva požíva suverenitu na malej časti sporného územia. Palestína má, na rozdiel od Západnej Sahary, oveľa väčší počet uznaní od iných štátov, hoci tieto uznania môžu byť implicitne dané (vid' kapitolu 3.2). Avšak ani Palestínu, ani Západnú Saharu neuznávajú všetci členovia BR OSN (Západnú Saharu dokonca žiaden z členov BR). Opäť preto nastáva otázka, koľko a aké uznania sú potrebné pre vznik štátu.

⁸⁶ KOURY, S. 2011. In *International Law and the Israeli - Palestinian Conflict*. Oxon: Routledge, 2011. s. 153.

3.1.3 Namíbia

Namíbia je so svojou históriou veľmi podobný prípad ako Palestína a Západná Sahara, avšak s iným záverom. Namíbia bola bývalá kolónia Nemecka. Neskôr bola pod spravovaním mandátnej Juhoafrickej republiky pod názvom Juhozápadná Afrika, ktorá vyhlásila nezávislosť v roku 1990.

Po prvej svetovej vojne bolo územie súčasťou Juhoafrickej únie (spolu zahŕňajúc dnešnú Namíbiu a Juhoafrickú republiku). Liga národov splnomocnila Juhoafrickú republiku mandátom na spravovanie Juhozápadnej Afriky, podľa Versaillskej zmluvy. S prechodom na OSN po druhej svetovej vojne sa Juhozápadná Afrika, ako jediná nedostala pod správu (trusteeship) OSN a ostala naďalej mandátom Juhoafrickej únie. Dôvodom boli námietky Juhoafrickej únie, ktorá si územie nárokovala ako svoju piatu provinciu. Nasledujúcu - skoro pol dekádu - vydával MSD posudky o správnosti konania jednotlivých subjektov.⁸⁷

V roku 1950 MSD prehlásil, že Juhoafrická republika mala právo nevydať územie pod správu OSN (povinnosti vyplývajúce z mandátu jej ostali).⁸⁸ Juhoafrická republika zostala povinná podávať ročné hlásenia VZ OSN a taktiež nemohla jednostranne meniť právny status územia.⁸⁹ Nasledovali ďalšie dva nadväzujúce posudky z roku 1955 a 1956, ktoré napomohli VZ vytvoriť právne predpoklady na osamostatnenie teritória.

Počas spravovania územia Juhoafrickou republikou sa objavili pochybnosti o neplnení si jej záväzkov ako mandátnej správy. Príkladom je, *inter alia*, podozrenie Etiópie a Libérie, ktoré dali podnet v roku 1960 na preskúmanie pred MSD. V roku 1966 MSD rozhodol, že ich podnet je neplatný z dôvodu nesprávneho protokolárneho postupu. Etiópii a Libérii chýbal bližší vzťah k územiu a neboli preto vhodnými stranami na podanie podnetu.⁹⁰

Mandát Juhoafrickej republiky bol ukončený rezolúciou VZ OSN 2145 (XXI) z roku 1966. V nej sa VZ odvolávalo na rezolúciu VZ OSN 1514 o práve na sebaurčenie národov a rezolúciu VZ OSN 2074 z roku 1965, v ktorej odsúdilo apartheid ako zločin proti ľudskosti.

⁸⁷ KOURY, S. 2011. In *International Law and the Israeli - Palestinian Conflict*. Oxon: Routledge, 2011. s. 147-149.

⁸⁸ Posudok Medzinárodného súdneho dvora. *International status of South-West Africa*, 1950.

⁸⁹ GROSS, E. A. 1966. The South West Africa Case: What Happened?. In: *Foreign Affairs* [online], 2014. [Citované 10.10.2014]. Dostupné na Interneti: <<http://www.foreignaffairs.com/articles/23830/ernest-a-gross/the-south-west-africa-case-what-happened>>.

⁹⁰ Posudok Medzinárodného súdneho dvora. *South-West Africa Cases*, 1966.

OSN na seba prebralo plnú zodpovednosť za spravovanie Juhozápadnej Afriky až do jej sebaurčenia.⁹¹ Koury vo svojej práci dáva do popredia najmä jednotnosť s akou jednotlivé orgány OSN spolupracovali. Konsenzus každého oddelenia OSN uľahčil vznik rezolúcií BR OSN 301, ktorá v roku 1971 vyhlásila prítomnosť Juhoafrickej republiky na území Juhozápadnej Afriky za **nelegálnu**.⁹² Nasledovali ďalšie sankcie (najmä kvôli systému apartheidu), keď v roku 1977 OSN uvalilo na Juhoafrickú republiku embargo na zbraňové systémy (*ius cogens*). Pod tlakom politickým a najmä pod tlakom zo strany medzinárodného spoločenstva sa musela Juhoafrická republika zo sporného územia stiahnuť.⁹³

Namíbia požívala sympatie medzinárodného spoločenstva a po vyhlásení nezávislosti v roku 1990 aj uznania väčšiny štátov vrátane členov BR OSN. Je plnohodnotným členom OSN a jeho organizácií. Veľmi dôležitý pre vznik štátu Namíbia je aj fakt, že Namíbiu uznala aj Juhoafrická republika ako sporná strana. Práve toto uznanie je rozdielom v prípadoch medzi Západnou Saharou, Palestínou a napr. aj Kosovom.

3.2 Analýza

3.2.1 Rezolúcie OSN

Rezolúcie OSN považujeme za najdôležitejšie popri zmluvách a dohodách a preto sa im budeme venovať zvlášť v tejto podkapitole, pričom rozbor dohôd analyzujeme súčasne v prípadovej štúdii o Palestínskej štátnosti v nasledujúcej podkapitole. Ako prvé uvedieme rezolúcie VZ OSN, ktoré sa dotýkajú Palestínskej otázky. Pripomíname, že nesú veľkú morálnu silu a autoritu, vyjadrujú vôľu medzinárodného spoločenstva a sú právne nezáväzné. Môžu však tvoriť základ obyčajového práva alebo *opinio iuris* štátov.

Relevantných k našej téme, bolo vydaných niekoľko rezolúcií VZ OSN. Uvádzame 32 z nich. V nich Valné zhromaždenie konštatuje porušovanie ľudských práv Izraelom na okupovaných územiach (a inde) 14 krát. 10 krát odsudzuje zmenu statusu Jeruzalema a okupovaných území, vrátane osídľovania územia, čo je v rozpore s rezolúciami BR (viď nižšie) a považuje tieto zmeny za nulitné. Právo na seba určenie bolo Palestínčanom opakovane pripomenuté a uznané 6 krát, V piatich rezolúciách žiada VZ rešpektovanie

⁹¹ Rezolúcia VZ OSN. 2145, 1966.

⁹² Rezolúcia BR OSN. S/RES/301, 1971.

⁹³ KOURY, S. 2011. In *International Law and the Israeli - Palestinian Conflict*. Oxon: Routledge, 2011. s. 164.

a dodržiavanie medzinárodného práva, Ženevskej konvencie o ochrane osôb počas vojny (Štvrtá Ženevská Konvencia) a Charty OSN Izraelom. V rezolúcii 35/207 z roku 1980 VZ odsudzuje agresiu Izraela voči Palestínskemu národu. O dva roky neskôr bolo v rezolúcii VZ OSN 37/123 z roku 1982 masové zabíjanie obyvateľov Libanonu nejednohlasne označené za genocídu. Niektorí autori a štáty tento akt priamo, či nepriamo pripisujú Izraelu,⁹⁴ čoho politický následok bolo odstúpenie Ariela Šarona z funkcie predsedu vlády. Izrael bol VZ OSN viackrát označený ako hrozba bezpečnosti a mieru a v rezolúcii 37/123 a 38/180 VZ vyhlásilo, že Izrael nie je mierumilovný štát.⁹⁵ Tabuľkový výpis je k nahliadnutiu v prílohe 2.

V právnom ponímaní sú rezolúcie BR OSN právne silnejšie ako rezolúcie VZ. Tie, ktoré sú vydané pod kapitolou VII Charty sú pre členské štáty záväzné a teda povinné ich implementovať, rešpektovať a dodržiavať. Od vyhlásenia Izraela, ako mierumilovného národa a ako člena OSN rezolúciou BR OSN 69 z roku 1949 vydala BR mnohé iné, týkajúce sa Izraela, Palestíny a tohto územia. Najznámejšia je rezolúcia BR OSN 242 z roku 1967. Vydaná bola po skončení Šesť dňovej vojny. V jej obsahu BR OSN nariaďovala stiahnutie Izraela z okupovaných území a uznanie suverenity všetkých štátov v oblasti. Počas navrhovania textu rezolúcie USA nedovolili použitie anglického určovacieho člena „the“ pred „okupované územia“. To malo za následok nejednoznačnosť o aké územia, prípadne o akú časť územia ide.⁹⁶ V nasledujúcich rokoch nariaďuje BR implementáciu tejto rezolúcie 52 krát. Odsudzuje aj zmenu statusu okupovaných území Izraelom 10 krát. Tieto zmeny považuje za nulitné. Ďalej BR OSN konštatuje porušenie medzinárodného práva 6 krát a nerešpektovanie jej rezolúcií 14 krát. Žiadna z týchto rezolúcií nebola vydaná pod kapitolou VII Charty. Tabuľkový výpis je k nahliadnutiu v prílohe 3.⁹⁷ Rezolúcií VZ aj BR je samozrejme viac. Uvádzame iba tie najvýznamnejšie.

⁹⁴ SCHABAS, W. 2003. Genocide in international law. In: *Cambridge: Cambridge University Press* (Virtual Publishing) [e-kniha], 2003, s. 455. [Citované 30.1.2015]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/854833/e4046e>>.

⁹⁵ Jednotlivé rezolúcie VZ OSN dostupné na oficiálnych stránkach OSN, cit. v roku 2015.

⁹⁶ QUIGLEY, J. 2005. The Case for Palestine an International Law Perspective. In: *Duke University Press: London* [online], 2005, s. 170. [Citované 17.10.2014]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/1239837/ba4c99>>.

⁹⁷ Jednotlivé rezolúcie BR OSN dostupné na oficiálnych stránkach OSN, cit. v roku 2015.

3.3 Prípadová štúdia

Najmenej spornou časťou definície štátu je **obyvateľstvo**. Súčasné väčšinové, v historicky modernom slova zmysle, obyvateľstvo snažiac sa o štát, sa dostalo na územie historickej Palestíny s usadením a príchodom prvých muslimských Arabov v 7. storočí n. l. V uvedených prípadových štúdiách z kapitoly 3.1 sme v každej videli národ, usilujúci sa o nadobudnutie sebaurčenia. Musíme preto zistiť, či skupina ľudí na území Palestíny je národom a či sa snaží dosiahnuť štátnosť. Je nepochybné, že obyvateľstvo na území historickej Palestíny zdieľa rovnaké etnické a kultúrne znaky a považuje sa za jednotné zoskupenie odlišujúce sa od iných. Za národ ich označila napr. aj Britská mandátna správa, David Ben-Gurion⁹⁸ alebo OSN (napr. rezolúcia VZ OSN 2535 z roku 1969).⁹⁹ Palestínsky národ sa usiluje o uplatnenie svojho práva na sebaurčenie a vlastný štát už počas spravovania Britským mandátom. Ašpiráciu Palestínskeho národa možno explicitne najlepšie vidieť napr. v Deklarácii nezávislosti z roku 1988 v Alžírsku, ktorú vydala Organizácia pre oslobodenie Palestíny (OOP - reprezentatívny orgán Palestínskeho národa).¹⁰⁰

K dosiahnutiu cieľa sebaurčenia a ultimátne vytvoreniu vlastného štátu potrebuje národ prepojenie na **územie**. Palestínsky národ mal vyčlenené územie už v Osmanskej ríši ako jeho provincia. Mandátna Palestína pod Britským spravovaním mala územie presne vymedzené podľa rozhodnutia Ligy národov z roku 1922. Plán rozdelenia OSN z roku 1947 priradil Palestínskemu štátu 43% z územia mandátnej Palestíny - zvyšných 57% pripadlo Židovskému štátu - s čím Palestínsky národ nesúhlasil a považoval ho za nespravodlivý.¹⁰¹ Pri mierových rokovaniach a rovnako aj pri návrhu dvojštátneho riešenia sa za hranice prípadného Palestínskeho štátu považuje tzv. Green Line z roku 1949, teda hranice, ktoré Izrael nadobudol po konflikte z roku 1948 a ktoré sú *de facto* súčasnými hranicami Izraela (viď vyššie). Palestínskemu národu v súčasnosti ubera územie prebiehajúca okupácia Západného brehu a východného Jeruzalema od roku 1967, kde 60% uvedeného územia je

⁹⁸ KATTAN, V. 2009. *From coexistence to conquest: International Law and the Origins of the Arab-Israeli Conflict*. In: New York: Pluto Express [e-kniha], 2009, s. 136. [Citované 5.12.2014]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/2333455/8cb592>>.

⁹⁹ Rezolúcia VZ OSN. 2535, 1969.

¹⁰⁰ PALESTÍNSKA NÁRODNÁ RADA. 1988. *Deklarácia nezávislosti*. [online]. UNISPAL. [18.12.2014]. Dostupné na internete: <<http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/6EB54A389E2DA6C6852560DE0070E392>>.

¹⁰¹ Je potrebné vidieť kontext odmietnutia, napr. - 84% poľnohospodársky vhodného územia pripadlo Izraelu. Rovnako aj Negevskú púšť obývanú takmer výlučne Arabmi získal Izrael podľa KATTAN, V. 2009. *From coexistence to conquest: International Law and the Origins of the Arab-Israeli Conflict*. In: New York: Pluto Express [e-kniha], 2009, s. 152. [Citované 5.12.2014]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/2333455/8cb592>>.

pod plnou Izraelskou kontrolou.¹⁰² Existuje tu podobná situácia ako v prípade Západnej Sahary, kde sme mohli tiež vidieť národ vykonávajúci suverenitu na malej časti územia, kým zvyšok je okupovaný cudzou mocou.

Palestínsky národ je pevne spätý s vymedzeným územím (akokoľvek veľkým). Splnené sú teda dve podmienky štátnosti z troch. Podľa kritérií z Montevidea je ďalej potrebná podmienka **suverenity**. Palestínsky národ už počas Britského mandátu prakticky funkčne spravoval územie mandátu. Nemôžeme hovoriť o prejave suverenity, pretože suverénom bola Veľká Británia čo vyplývalo z jej mandátu. V šesťdesiatych rokoch sa výrazne začal prejavovať pan-arabizmus a arabský nacionalizmus, ktorý presadzoval najmä egyptský prezident Násir. Práve v tomto období sa začalo formovať palestínske odbojové hnutie a v roku 1964 v Káhire bolo založené OOP, na prvom stretnutí Palestínskej národnej rady - vládou v exile.¹⁰³ Toto hnutie požadovalo uplatnenie práva na sebaurčenie, no nepoživalo suverenitu na území Palestíny. Po vyhlásení nezávislosti v roku 1988 VZ OSN dalo OOP status pozorovateľa pri misiách OSN a vyhlásilo OOP za predstaviteľa Palestínskeho národa.¹⁰⁴ Nový „Palestínsky štát“ uznalo 93 štátov.¹⁰⁵ Rovnako, ako v prípade Západnej Sahary (kde hnutie POLISARIO vyhlásilo nezávislosť v roku 1976) toto uznanie neznamena vznik štátu (čomu sa budeme venovať o chvíľu). Otázka nadobudnutia suverenity nad územím získala nový rozmer prijatím tzv. dohôd z Osla, po tajných rokovaníach v Nórsku medzi OOP a Izraelom. V prvej dohode - skrátene Deklarácii princípov alebo Oslo 1 - sa zmluvné strany dohodli na ustanovení prechodnej Palestínskej vlády na území Západného brehu a Pásma Gazy na základe rezolúcií 242 (1967) a 338 (1973). Tieto územia sa v dohode považujú za jednotné a nedeliteľné. Strany súhlasili so stiahnutím Izraelskej okupačnej sily z Pásma Gazy a mesta Jericho. Päť ročné prechodné obdobie podľa dohody má začať hneď po stiahnutí sa Izraela. Izrael prenechá Palestínskej autonómii suverenitu v oblasti edukácie, priamych daní, sociálnej oblasti, zdravotníctve, kultúre. Ďalej dohoda ráta s vytvorením palestínskej polície, ktorá bude dohliadať na vnútorný poriadok, zatiaľ čo Izrael si ponecháva na starosti obranu proti externým

¹⁰² Sir Joseph Hotung Programme for Law, Human Rights. 2011. Law, Human Rights and Peace Building in the Middle East. In: *The school of oriental and african studies university* [online], 2011, s. 17. [Citované 4.11.2014]. Dostupné na internete: <<http://www.soas.ac.uk/lawpeacemideast/file70357.pdf>>.

¹⁰³ PALESTÍNSKA NÁRODNÁ RADA. 1964. *Palestine National Charter*. [online]. Palestine UN. [Citované 18.2.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.un.int/wcm/content/site/palestine/pid/12363>>.

¹⁰⁴ Rezolúcia VZ OSN. A/RES/3237 (XXIX), 1974.

¹⁰⁵ WIKIPÉDIA. 2015. Palestinian Declaration of Independence. In: *Wikipédia* [online].. [Citované 10.4.2015] Dostupné na Internet: <http://en.wikipedia.org/wiki/Palestinian_Declaration_of_Independence#cite_note-Kassimp49-18>.

hrozbám.¹⁰⁶ Strany súhlasili s umožnením využívania verejných ciest medzi Pásmom Gazy a Jerichom. Izrael si ponecháva právo udržiavať vojenské jednotky vo vojenských základniach a osadách.¹⁰⁷ V druhej dohode - Prechodná dohoda alebo Oslo 2 - z roku 1995, sa dopĺňa dohoda Oslo 1 nasledovne: nahrádza pojem Palestínska samospráva pojmom Palestínska autorita (PA - Palestinian Authority), ktorá bude demokraticky zvoleným orgánom reprezentujúcim palestínske záujmy. PA bude požívať obmedzené legislatívne aj exekutívne právomoci. Územie Západného brehu sa rozdelí do troch častí. V oblasti A bude mať PA plnú civilnú a bezpečnostnú samosprávu. V oblasti B požíva PA samosprávu iba v civilnej oblasti a oblasť C ostáva pod plnou správou Izraela.¹⁰⁸ Podľa výpočtov Mareka Čejky oblasť A zahŕňa 3,5% územia Západného brehu, oblasť B 26% a oblasť C 70,5% územia.¹⁰⁹ Nasledovali ďalšie dva dohovory o stiahnutí sa Izraela a prenechaní väčšieho územia Západného brehu v prospech PA. Protokol o Hebrone rozdelil mesto Hebron na dve časti a 80% územia pripadlo pod správu PA.¹¹⁰ V druhom - Memorandum z Wye River - mal Izrael preradiť ďalších 13% územia C na územia A a B, teda pod správu PA.¹¹¹ Nasledovalo niekoľko rokovaní a pokusov o dohodu, ktoré mali iba minimálny alebo žiaden dopad na zmenu suverenity PA na území Západného brehu.¹¹² V súčasnosti sú pojmy OOP, PA a Palestínska samospráva používané ako prakticky totožné a pri ich použití sa myslí pojem „Palestína“. Z uvedeného vyplýva iba čiastočná naplnenosť podmienky zvrchovanej moci nad obyvateľstvom na vyčlenenom území v zmysle aspirácie Palestínskeho národa a snahy o dosiahnutie sebaurčenia na celom Západnom brehu a Pásme Gazy.

Štvrtá podmienka Dohody z Montevidea o schopnosti štátu nadväzovať **vzt'ahy s inými štátmi** je právne ťažko vyložiteľná a merateľná. Dapo Akande, zástanca deklaratórnej teórie, sa snaží vysvetliť túto podmienku stavom nezávislosti štátu. Túto podmienku chápe ako: „*faktické spravovanie svojho územia štátom bez direktívy iného štátu. Právna nezávislosť znamená, že žiaden iný štát si nenárokuje suverenitu na danom území.*“¹¹³ Je to kvázi podobná podmienka ako suverenita. Spor nastáva, ak si dva alebo viac štátov nárokuje

¹⁰⁶ OOP A IZRAEL. *Declaration of Principles on Interim Self-Government Arrangements (Oslo I)*, 1993.

¹⁰⁷ OOP A IZRAEL. *Agreement on the Gaza Strip and the Jericho Area*, 1994.

¹⁰⁸ OOP A IZRAEL. *Interim Agreement on the West Bank and the Gaza Strip (Oslo II)*, 1995.

¹⁰⁹ ČEJKA, M. 2013. *Izrael a Palestína*. Brno: Barrister & Principal, 2013. s. 194.

¹¹⁰ OOP A IZRAEL. *Protocol Concerning the Redeployment in Hebron*, 1997.

¹¹¹ OOP A IZRAEL. *The Wye River Memorandum*, 1998.

¹¹² Jednotlivé dohody (dostupné na internete) - Camp David 200, „Road map for peace“, Konferencia z Annapolis, rokovania z roku 2010 a rokovania pod vedením Johna Kerryho.

¹¹³ AKANDE D. 2012. The Importance of Legal Criteria for Statehood: A Response to Jure Vidmar. In: *Blog of the European Journal of International Law* [online], 2012, s. 2. [Citované 24.3.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/the-importance-of-legal-criteria-for-statehood-a-response-to-jure-vidmar/pdf>>.

rovnaké územie. Jediným východiskom z tejto situácie je podľa autora kolektívna rekognícia a následný vznik nového štátu. Potvrďuje uvedený argument kolektívnej rekognície a zhoduje sa v tom s inými právnikmi v tejto oblasti. V prípade Palestíny je štvrtá podmienka sporná. Implicitne nadviazala vzťahy s inými krajinami členstvom napr. v UNESCO, no zároveň podľa Akandeho chápania, táto podmienka nie je splnená.¹¹⁴

Palestína teda spĺňa deklaratórne podmienky vzniku štátu, hoci na veľmi malom území. Splnením uvedených podmienok sa Palestína stáva *de facto* štátom. Počas spracovávanía témy štátnosti sme však v práci videli nedostatočnosť kritérií Montevidea. Ukázali sme si aj prípad Izraela, ktorý takisto vznikol až vyhlásením Deklarácie nezávislosti a uznaním ostatných štátov, aj napriek tomu, že vtedy už spĺňal spomínané kritéria.

V súčasnom medzinárodnom práve štáty vznikajú konštitutívnou metódou po nadobudnutí práva na sebaurčenie. Centrom pozornosti je teda rekognícia vznikajúceho štátu. Experti na právo sa zamýšľajú nad možnosťou implicitného uznania štátu a/ alebo prostredníctvom členstva v medzinárodných organizáciách. Jure Vidmar sa extenzívne zaoberá touto problematikou. Poukazuje na štátnu podmienenosť rezolúcie VZ OSN 67/19 o priradení statusu pozorovateľa Palestíne. Ďalším dôležitým prvkom rezolúcie je jej hlasovanie. Členské štáty hlasujú v rezolúcii o „Palestine non-member observer state status.“ Dôraz kladie Vidmar na slovo *state* (štát) a teda, že kladné hlasovanie o statuse Palestíny je zároveň aj jej uznaním. Autor sa však nestotožňuje s týmto názorom a vraví, že: „*Palestína nie je viac alebo menej štátom ako bola pred tým.*“¹¹⁵ S odvolaním sa na politickú náтуру medzinárodného práva, Vidmar ukazuje vôľu VZ o udelenie štátnosti Palestíne a jej prijatie za člena OSN. Veto niektorého z členov BR však znemožňuje toto prijatie a preto prideliuje VZ týmto štátom status pozorovateľa.¹¹⁶

V otázke kolektívnej rekognície, ktorá môže jednoznačne udeliť vzniku nového štátu *de iure* status, je problematický počet uznaní, ako sme načrtli v predošlých častiach textu. Aj keby sme priznali implicitné uznania ostatných štátov, Palestínu uznáva maximálne 138 členov medzinárodného spoločenstva. Ak by mala nasledovať úspešný príklad Namíbie

¹¹⁴ AKANDE D. 2012. The Importance of Legal Criteria for Statehood: A Response to Jure Vidmar. In: *Blog of the European Journal of International Law* [online], 2012, s. 3. [Citované 24.3.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/the-importance-of-legal-criteria-for-statehood-a-response-to-jure-vidmar/pdf>>.

¹¹⁵ VIDMAR J. 2012. Does General Assembly Resolution 67/19 Have Any Implications for the Legal Status of Palestine?. In: *Blog of the European Journal of International Law* [online], 2012, s. 1. [Citované 12.3.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/does-general-assembly-resolution-6719-have-any-implications-for-the-legal-status-of-palestine/>>.

¹¹⁶ VIDMAR J. 2013. Palestine and the Conceptual Problem of Implicit Statehood. In: *Social Science research network* [online], 2013, s. 7. [Citované 1.4.2015]. Dostupné na internete: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2243371>.

(alebo podobne ako tomu bolo v prípade štátu Bangladéš), chýba jej dôležité uznanie od spornej strany - Izraela. Palestíne dodnes chýba aj uznanie zo strany niektorých členov BR OSN.

To, či je Palestína štát niekedy nevie ani samotné PA na čele s Mahmúdom Abbásom. Zdanlivú chaotickosť vyhlásení Abbása zachytáva vo svojom článku bývalý náčelník sekcie práva Izraelskej armády (IDF) Liron Libman. Pozastavuje sa nad Abbásovým príspevkom v OSN pred hlasovaním o rezolúcii 67/19 o udelení Palestíne status pozorovateľa v roku 2012. V prejave Abbás metaforicky žiada VZ o udelenie „rodného listu“ Palestíne, čím, ako píše Libman, naznačuje neexistenciu Palestínskeho štátu. V ďalších častiach prejavu hovorí o „štáte, ktorý musí *teraz* získať nezávislosť...“, o „*štáte, ktorý chýba*...“. Neskôr Abbás v prejave pripomína uznanie palestínskej Deklarácie z roku 1988 VZ, ktorá hlása vytvorenie štátu Palestína, *ergo*, podľa nej, Palestínsky štát existuje už vyše dvadsať rokov. Libman približuje aj príklad plánu budovania palestínskych inštitúcií podľa rezolúcie VZ OSN z roku 2009. Podľa tohto plánu nebola Palestína pripravená na štátnosť minimálne do roku 2011.¹¹⁷

Môžeme teda povedať, že Palestína, hoci *de facto* spĺňa kritéria štátnosti, dnes nie je štátom vo funkčnom slova zmysle. Štát pre faktické fungovanie potrebuje uznanie od ostatných štátov a nadviazať diplomatické a obchodné styky s ostatnými štátmi medzinárodného spoločenstva. Vo svete, a v medzinárodnom práve, existujú mnohé príklady, kedy štát vykonáva svoje funkcie *de facto*, ale kvôli nedostatku uznania sa dnes nepovažuje za plnohodnotný štát. Ich status je sporný. Takýmito štátmi sú napr. Kosovo, Severný Cyprus, Somaliland alebo uvádzaná Západná Sahara.

¹¹⁷ LIBMAN L. 2012. Palestine, When is Your Birthday?. In: *Blog of the European Journal of International Law*. [online], 2012, s. 1-3. [Citované 2.3.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/palestine-when-is-your-birthday/>>.

4 Diskusia

Myslíme si, že téma medzinárodné právo je pre Palestínu dôležitou súčasťou jej snahy o dosiahnutie plnej štátnosti. Našu prácu bolo nutné špecializovať na jednu oblasť. Medzinárodné právo ako oblasť skúmania je obširná a zahŕňa mnoho častí. Z dôvodu obsahovej celistvosti, prehľadnosti a rozsahu práce sme boli nútení vynechať mnoho oblastí práva podstatných pre Palestínu, napr. otázka ľudských práv, posudok MSD o rozdeľovacej bariére na Západnom brehu, komplikovanú vnútropolitickú situáciu v Palestíne a iné. Téma sa nedotýka ani, z pohľadu právnikov, nejednoznačného označenia Izraelského štátu apartheidom a ani problematickej otázky použitia pojmu genocída v Palestínskom kontexte. Tieto témy samotné by pritom vydali na ďalšie samostatné práce. Napriek tomu dúfame v pozitívny prínos našej práce pre objasnenie Palestínskej situácie.

V práci sme skúmali podmienky štátnosti, možnosti uznania, implicitnosť vzniku štátu a vytvárali sme prípadové štúdie aplikovaním uvedených podmienok. Jednotlivé prípady sa od seba líšia či už výsledkom, priebehom alebo vznikom. Kým Namíbia úspešne dosiahla právo na sebaurčenie, Západná Sahara dodnes nie je vyriešený prípad. Medzinárodné spoločenstvo pritom má povinnosť umožniť dekolonizáciu podľa rezolúcie VZ OSN 1514. Taktiež majú povinnosť umožniť priebeh *ius cogens* normy práva na sebaurčenie. Oba štáty boli kolóniami, oba spĺňajú podmienky pre vznik štátu. Ako je teda možné dosiahnuť rozdielny výsledok? Prečo Palestínska štátnosť je taktiež sporná a neexistuje tu paralela medzi úspešným modelom Namíbie a statusom Palestíny? Sme názoru, že je to nie zlyhanie práva ako takého, ale prepojenosť práva na politiku a záujmy krajín. V práci sme viackrát videli rozdielny prístup medzinárodného spoločenstva k riešeniu problému. V prípade Namíbie medzinárodné spoločenstvo konalo v zhode pri odsúdení apartheidu Juhoafrickej republiky. Rasová segregácia je jednak v protiklade s *ius cogens* normou, avšak najmä USA sú na medzinárodnom poli veľkými zástancami rasovej rovnosti. Ergo, mohli sme vidieť konsenzus krajín BR OSN.

Naproti tomu v prípade Palestíny (a iných) tento konsenzus nie je dosahovaný. Právo veta členov BR im dáva silné a výlučné postavenie oproti iným. Podľa mnohých je veľmi nepravdepodobné vydanie právne záväznej rezolúcie odsudzujúcu okupáciu Západného brehu Izraelom, kvôli vetu USA, ako člena Bezpečnostnej rady. Posledným príkladom bol návrh rezolúcie Jordánska z 30teho decembra 2014, rovnako za ktorý hlasovali USA

záporne.¹¹⁸ Domnievame sa, že je potrebná reforma fungovania OSN, najmä Bezpečnostnej rady. Tým, že štáty sú tvorcami práva a aj jeho vynucovateľmi medzi sebou, je súčasne nastavený systém Bezpečnostnej rady a táto osobitosť medzinárodného práva spolu nekompatibilná. Tento systém je pomerne zastaraný a nereflektuje súčasnú dynamiku politického vývoja sveta. Veríme návrhu reformy BR prezentovaného bývalým generálnym tajomníkom OSN Kofi Annanom z roku 2005. Kofi Annan presadzoval doplniť BR o šesť nových členov. Zrušené by bolo právo veta. V druhom návrhu bolo odporúčané vytvoriť k súčasným piatim stálym členom BR OSN novú kategóriu ôsmich členov na štvorročné obdobie a ďalšiu kategóriu na dvojročné neobnoviteľné obdobie.¹¹⁹ Výsledkom malo byť zlepšenie reprezentácie medzinárodného spoločenstva ako celku oproti reprezentovaniu záujmu piatich krajín, resp. mocenských blokov.

Od prvého apríla 2015 prijala Palestína Rímsky štatút ICC. Má teda možnosť dať podnet na začatie vyšetrovania údajných zločinov spáchaných Izraelom na území Západného brehu a v Pásme Gazy. Rímsky štatút dáva možnosť začatia vyšetrovania aj bez podnetu zo strany Palestíny, prokuratúra má právomoc začať vyšetrovanie z vlastnej iniciatívy. Pre Palestínu sa vyšetrovanie prokuratúrou ICC môže stať dvojsečnou zbraňou. Poukazuje na to názor niektorých autorov, ktorí pripúšťajú možnosť začatia vyšetrovania napr. raketových útokov z Pásmu Gazy na územie Izraela ako porušenie medzinárodného práva. Do diskusie by sme radi zahrnuli postoj prezidenta USA Baraka Obamu, ktorý vyhlásil zastavenie finančných príspevkov pre PA ak: „*Palestína dá podnet ICC o zahájení autorizovaného vyšetrovania, alebo ak aktívne podporí uvedené vyšetrovanie, ktoré by vydalo Izraelských občanov vyšetrovaniu ICC pre údajne zločiny proti Palestínčanom.*“¹²⁰

Obzvlášť v otázke Palestíny je skreslenie informácií médiami a záujmovými skupinami problémom. Široká verejnosť si tým pádom nemôže vytvoriť objektívnu mienku o problematike. Navyše je poľutovaniahodné, keď sa v médiách hovorí o Palestíne prevažne v súvislosti s „raketovými útokmi Hamásu na Izrael“, prípadne o „agresii IDF v Pásme Gazy“. Máme pocit, že sa v médiách nevenuje Palestíne dostatočný priestor a téma po čase „utícha“ v pozadí iných problémov medzinárodných vzťahov.

¹¹⁸ KATTAN V. 2015. Palestine and the ICC: what's next?. In: *Jurist* [online], 2015, s. 1. [Citované 13.4.2015]. Dostupné na internete: <<http://jurist.org/forum/2015/01/victor-kattan-palestine-icc.php>>.

¹¹⁹ LYSÁK L. - GREŠŠ M. - ŠČEPÁN M. 2012. *Medzinárodné organizácie*. Bratislava: EKONÓM, 2012. s. 91-93.

¹²⁰ KATTAN V. 2015. Palestine and the ICC: what's next?. In: *Jurist* [online], 2015, s. 3-4. [Citované 13.4.2015]. Dostupné na internete: <<http://jurist.org/forum/2015/01/victor-kattan-palestine-icc.php>>.

Medzinárodné právo ako také nie je jednoduché spracovať z titulu nejednoznačnosti výkladu a spomínanej politickej prepojenosti. Rovnako aj problematika Palestíny je v mnohých ohľadoch sporná. V práci sme videli nejednoznačnosť vyjadrenú prakticky v každej kapitole. Z titulu čoho sa vytvára priestor pre zaujímavú debatu do akej miery je hypotéza naplnená. Náš výsledok je sumarizovaný v závere práce.

Záver

Práca Palestína v medzinárodnom práve ukazuje súčasný zložitý a nekodifikovaný proces vzniku nových štátov. Na základe uvedených protichodných názorov autorov o teórii vzniku štátov, môžeme konštatovať dva spôsoby vzniku a fungovania štátu - *de facto* a *de iure*. Z prípadových štúdií a argumentácii Jure Vidmara vyplýva pomerne jednoduchý proces, kedy vzniká štát na území *de facto*. Avšak prax diplomatických a ekonomických vzťahov ukazuje nedostatočnosť, *ergo* rozpornosť, takejto formy fungovania štátu. Príklady Kosova, Západnej Sahary a Severného Cypru dokazujú toto tvrdenie.

Jednotlivé čiastkové ciele sa nám podarilo splniť. Analýza rezolúcií OSN ukázala postoj medzinárodného spoločenstva ku konaniu Izraela, kde toto konanie považuje za ilegálne. Zároveň je vidno snaha OSN o povýšenie statusu Palestíny ako štátu. Analýza rezolúcií BR a prípadová štúdia o štátnosti Palestíny značia odlišný (neutrálny až negatívny) postoj členov BR ku problematike Palestíny ako štátu. Z práce vyplýva prakticky nemožné prijatie Palestíny za plného člena OSN, kvôli nastavenému systému hlasovania v Bezpečnostnej rade. Ako poznamenáva Jure Vidmar, plné členstvo v OSN nie je nečlenským štátom udelené spravidla kvôli tomu, že „*hlasovanie v OSN je politického charakteru*.“¹²¹ V časti diskusia sme načrtli neefektívne fungovanie BR OSN, opodstatnené neflexibilným hlasovaním a navrhli možné riešenie Kofiho Annana reformy BR.

Pre vytvorenie prípadovej štúdie štátnosti a vzniku štátu Izrael, Namíbie a Západnej Sahary je dostupný dostatočný počet zdrojov. Podarilo sa nám zhodnotiť ich vývoj a porovnať jednotlivé možnosti analogického vzniku so štátom Palestína.

Samotná prípadová štúdia o Palestínskej štátnosti vykazuje dve stránky štátnosti. Z výsledkov práce plyní splnenie všetkých štyroch podmienok vzniku štátu daných Dohodou z Montevidea. To znamená *de facto* štátnosť dnešnej Palestíny. V Súčasnom medzinárodnom práve je ale nevyhnutné a potrebné aj uznanie ostatných štátov pre reálne fungovanie štátu. Keďže súčasné medzinárodné právo a prax štátov využíva konštitutívnu teóriu vzniku štátu, a počet uznaní Palestíny je maximálne 138, *ergo* nie je univerzálne, Palestína *de iure* nie je štátom.

Hlavný cieľ sme splnili úspešným overením hypotézy, pričom sme prišli k záveru, že je splnená a platí čiastočne - Palestína je dnes suverénnym štátom, iba na obmedzenom

¹²¹ VIDMAR J. 2013. Palestine and the Conceptual Problem of Implicit Statehood. In: *Social Science research network* [online], 2013, s. 5. [Citované 1.4.2015]. Dostupné na internete: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2243371>.

území, pričom nie je schopná praktického fungovania z dôvodu nedostatočného počtu uznání.

Analýza jednotlivých uzatvorených dohôd a výsledkov mierových rokovaní medzi Izraelom a OOP, prípadne PA ukázala ich dodržanie a uplatnenie v praxi, čo potvrdzuje nami stanovenú druhú časť hypotézy. Dodatkom je fakt, že uplatnenie dohôd prináša veľmi malý prínos pre Palestínsky národ.

Po dosiahnutí výsledkov práce sme skôr pesimistický ohľadom mierového riešenia sporu medzi Izraelom a Palestínou. Od vzniku OSN, obyčajových noriem a kodifikácie práva, nebolo medzinárodné právo verejné, prípadne jednotlivé štáty, schopné vyriešiť Palestínsku otázku. Tretieho apríla v roku 2013 na tlačovej konferencii, pri príležitosti návštevy Slovenska, vyhlásil palestínsky minister zahraničných vecí Rijád al-Malkí: „[...] *nemožnosť vytvorenia dvojštátneho riešenia, ak sa do konca roka [2013] nezastaví výstavba izraelských osád na území Západného brehu.*“¹²²

Netreba však viniť z nefunkčnosti medzinárodné právo, ale jednotlivé štáty, ktoré sú jeho tvorcami, a ktoré si prostredníctvom medzinárodného práva vynucujú jeho dodržiavanie. Dohoda a mierový proces je ako v zodpovednosti Palestíny a Izraela, tak aj v ostatných členoch medzinárodného spoločenstva, najmä Bezpečnostnej rady OSN, prioritne ktorá má zodpovednosť za udržiavanie mieru vo svete, podľa Charty OSN.

¹²² AL-MALKÍ R. 2013. Tlačová konferencia MZVaEZ SR. In: *Ministerstvo zahraničných vecí a Európskych záležitostí Slovenskej republiky*. [online archív], 2013. [Citované 10.4.2015]. Dostupné na internete: <http://www.mzv.sk/servlet/content?MT=/App/WCM/main.nsf/vw_ByID/ID_C0B1D004B5A332B2C1257627003301E7_SK&OpenDocument=Y&LANG=SK&TG=BlankMaster&URL=/App/WCM/Aktualit.nsf/vw_ByID/ID_86010B3C913BAC41C1257B420058F691>.

Prílohy

Príloha 1

Uzatvorené vybrané dohody medzi Veľkou Britániou a Arabmi od začiatku prvej svetovej vojny (chronologicky):

1. 1915 – De Bunsenova komisia – podklad pre Sykes-Picotovú dohodu.
2. Október 1915 – list McMahon šarífovi Husajnovi – sľúbenie slobody arabom po vojne.
3. 1916 - Sykes-Picotova dohoda – rozdelenie územia na britský a francúzsky vplyv (Palestína ako medzinárodná zóna).
4. 1917 – **Balfourová deklarácia** – prisľúbenie národnej domoviny sionistom.
5. 1918 – list Sira Sykesa šarífovi Husajnovi - volanie Trojdohody po jednote arabov a ich suverenite.
6. 1939 – Biele listiny – záväzok o vytvorenie suverenity a Palestínskeho štátu, v ktorom by bola budovaná židovská národná domovina.

Príloha 2

Vybrané rezolúcie VZ OSN

P.Č.	Názov	obsah	rok
1	2253	Zmena statusu Jeruzalema Izraelom je neplatná	1967
2	2254	Pripomína 2253	1967
3	2443 (XXIII)	Znepokojenie nad porušovaním ľudských práv; žiada o dodržiavanie Ženevskej konvencie; žiada o povolenie návratu domov utečencom	1968
4	2535	Pripomína práva obyvateľov Palestíny; údajne - skupinový trest (collective punishment)	1969
5	2546	Porušovanie ľudských práv, údajný collective punishment	1969
6	2628	Teritória nadobudnuté silou musia byť navrátené do pôvodného stavu; urguje implementáciu BR 242	1970
7	2792	Znemožnenie návratu utečencom je v rozpore s Ž. konvenciou; vyzýva aby Izrael naďalej neničil utečenecké tábory; uznáva Palestínčanom právo na sebaurčenie	1971
8	2851	Porušovanie Ž. konvencie; vyzýva Izrael aby upustil od nelegálnych trestov anexie; Osídľovanie okupovaných území je nulitné a neplatné	1971
9	3236	Uznáva právo na sebaurčenie a na vlastný a suverénny Palestínsky štát a návrat utečencov domov	1974
10	3240	Vyzýva Izrael k povoleniu vstupu vyšetrovacej komisie; odsudzuje pokračujúce porušovanie ŽK a tieto akty vyhlasuje za porušenia Charty OSN; potvrdzuje nulitné zásahy v okupovaných územiach; osídľovanie OÚ je proti ŽK; žiada, aby Izrael okamžite upustil od anektovania OÚ	1974
11	3246	Potvrdzuje právo na sebaurčenie všetkými možnými prostriedkami - aj ozbrojene; žiada dodržiavanie práv zajatcov; odsudzuje Izraelskú vládu kvôli popretiu práva na sebaurčenie	1974
12	3414	Potvrdzuje - územie zabrané silou je anexia; okupovanie je proti právu, Charte a rezolúciám OSN; žiada embargo na zbrane a hosp. pomoc	1975
13	31/20	Potvrdzuje právo na sebaurčenie, na vlastný nezávislý a suverénny štát	1976
14	31/60	Odsudzuje pokračujúcu okupáciu; odsudzuje štrukturálne zmeny na OÚ Izraelom; znovu žiada o embargo	1976

15	32/5	Akty Izraela po r. 1967 na OÚ nemajú právnu validitu, sú prekážkou mieru; žiada Izrael aby dodržiaval právo, Chartu a ŽK; zmena statusu OÚ je nulitná a nelegálna	1977
16	32/20	Odsúdilo nelegálnu okupáciu a bránenie sebaurčeniu; pripomína nelegálnosť násilím zobraňého územia	1977
17	32/40	Pripomína právo na sebaurčenie	1977
18	32/91	Usudzuje porušovanie ŽK a žiada o dodržiavanie; pripomína nulitnosť zmeny statusu OÚ	1977
19	33/113	Odsudzuje porušovanie ŽK, žiada o jej dodržiavanie; pripomína nulitnosť zmeny statusu OÚ; znovu žiada o prístup vyšetrovacej komisii	1978
20	34/70	Odsudzuje pokračujúcu okupáciu Palestínskych území	1979
21	35/207	Odsudzuje pokračujúcu okupáciu; žiada - nepodmienečné a totálne stiahnutie sa z OÚ, umožniť sebaurčenie; vyjadruje nesúhlas s anektovaním Jeruzalema a považuje to za nulitné; odsudzuje agresiu voči Palestínskemu národu	1980
22	36/226	Odsudzuje okupáciu; anexia Jeruzalema je neplatná; nedodržanie rezolúcie BR 476/478; odsudzuje agresiu	1981
23	37/123	Jeho činy potvrdzujú že Izrael nie je mierumilovný členský štát, porušuje rezolúcie BR OSN; žiada embargo a diplomatickú izoláciu; odsudzuje systematické ničenie kultúrneho dedičstva; anexia Jeruzalema je neplatná; odsudzuje masakru v Bejrúte – akt genocídy	1982
24	38/180	Izrael - Anektovanie území; neakceptovanie BR; hrozba mieru a bezpečnosti; požaduje - stiahnutie z OÚ, embargo; nie je mierumilovným štátom	1983
25	39/146	Potvrďuje 38/180	1984
26	40/146	Potvrďuje 38/180	1985
27	41/63	Žiada Izrael o prepustenie všetkých zadržaných, ktorí bojovali za sebaurčenie; odsudzuje porušovanie ŽK	1986
28	41/162	Potvrďuje 38/180	1986
29	42/209	Potvrďuje 38/180	1987
30	43/21	odsudzuje porušovanie ŽK	1988
31	43/54	Potvrďuje 38/180	1988
32	43/58	Izrael - Zamedzenie vstupu vyšetrovacej komisii; okupácia, ŽK; vyhlasuje že činy Izraela sú vojnovými zločinmi; odsudzuje	1988

		anektovanie, zavádzanie neprimeraných daní, mučenie detí , útoky na nemocnice, zamedzovanie voľného pohybu, vykorisťovanie prírodného bohatstva, eskalácia brutality, používanie toxických plynov, zastrasovanie, zamedzovanie slobody tlače, zabíjanie bezbranných demonštrantov, vyzbrojovanie Izraelských osadníkov, reštrikcie vo vyšetrovaní	
--	--	--	--

Zdroj: vlastné spracovanie, jednotlivé rezolúcie dostupné na oficiálnych stránkach OSN

Príloha 3

Vybrané rezolúcie BR OSN

P. Č.	Názov	obsah	rok
1	69	Prijatie Izraela do OSN; jeho vyhlásenie za mierumilovný národ	1949
2	233-236	Prímerie; Šesť dňová vojna	1967
3	237	Vyzýva Izrael aby umožnil návrat utečencom z roku 1967	1967
4	242	Vyzýva - stiahnutie sa z OÚ; rešpektovanie suverenity štátov	1967
5	252	Zmena štatútu Jeruzalema je neplatná	1968
6	258	Pripomína BR OSN 242	1968
7	267	Odsudzuje nerešpektovanie rezolúcií; potvrdzuje 252 a silno vyčíta Izraelu nedodržanie rezolúcie	1969
8	271	Pripomína nelegálnosť nadobudnutia územia silou, pripomína 252 a 267; odsudzuje nerešpektovanie OSN	1969
9	298	Odsudzuje nerešpektovanie; zmena statusu je neplatná; vyzýva aby Izrael nerobil ďalšie kroky k zmene statusu	1971
10	338	Vyzýva na prímerie Yom Kippur; a implementáciu rezolúcie 242	1973
11	339	Potvrdzuje 338	1973
12	340	Požaduje okamžité dočasné prímerie; pripomína 338 339	1973
13	363	Potvrdzuje 338	1974
14	368	Potvrdzuje 338	1974

15	369	Potvrďzuje 338	1975
16	371	Potvrďzuje 338	1975
17	378	Potvrďzuje 338	1975
18	390	Potvrďzuje 338	1976
19	396	Potvrďzuje 338	1976
20	408	Potvrďzuje 338	1977
21	416	Potvrďzuje 338	1977
22	420	Potvrďzuje 338	1977
23	429	Potvrďzuje 338	1978
24	438	Potvrďzuje 338	1978
25	441	Potvrďzuje 338	1978
26	446	Izrael - osady v OÚ nie sú legálne a bránia mieru; odsudzuje nerešpektovanie rezolúcií, ŹK a transferu ľuďí na OÚ;	1979
27	452	Vyzýva Izrael na okamžité zastavenie výstavby osád	1979
28	465	Odsudzuje - zmena statusu území, osídľovanie; vyzýva členské štáty na embargo	1980
29	468 a 469	Vyzýva Izrael aby umožnil voľný pohyb verejným činiteľom, porušovanie je nelegálne	1980
30	471	Vyzýva na dodržiavanie ŹK	1980
31	476	Pripomína nutnosť ukončiť okupáciu; zmena statusu je porušenie ŹK; vyzýva na rešpektovanie, inak Izrael „ponesie následky“	1980
32	478	Nerešpektovanie 476; Izraelský „basic law“ je porušenie ŹK a práva, neplatné, je to obštrukcia mieru; všetky členské štáty to musia rešpektovať	1980
33	484	Pripomína 468 a 469	1980
34	524	Potvrďzuje 338	1982
35	531	Potvrďzuje 338	1983
36	543	Potvrďzuje 338	1983
37	551	Potvrďzuje 338	1984
38	557	Potvrďzuje 338	1984

39	563	Potvrďzuje 338	1985
40	573	Izrael - použitie sily na suverénny štát Tunisko; akt agresie, v rozpore s Chartou	1985
41	576	Potvrďzuje 338	
42	584	Potvrďzuje 338	
43	590	Potvrďzuje 338	
44	592	Vyzýva na rešpektovanie ŽK	1986
45	596	Potvrďzuje 338	1987
46	603	Potvrďzuje 338	1987
47	605	Vyzýva na rešpektovanie ŽK; porušovanie ľudských práv	1987
48	607	Vyzýva na rešpektovanie ŽK; vyzýva Izrael aby nedeportoval obyvateľstvo z OÚ	1988
49	608	Ľutuje porušenie 607; vyzýva aby ďalej nedeportovali	1988
50	613	Potvrďzuje 338	1988
51	624	Potvrďzuje 338	1988
52	633	Potvrďzuje 338	1989
53	636	Ľutuje pokračujúcu deportáciu; vyzýva na návrat a na ukončenie deportácií	1989
54	641	Ľutuje pokračujúcu deportáciu	1989
55	645	Potvrďzuje 338	1989
56	655	Potvrďzuje 338	1990
57	672	Vyzýva na rešpektovanie ŽK	1990
58	673	Ľutuje nerešpektovanie 672; žiada spoluprácu	1990
59	679	Potvrďzuje 338	1990
60	681	Ľutuje nerešpektovanie 672 a 673; Ľutuje rozhodnutie pokračovať v deportáciách; nalieha na rešpektovanie ŽK	1990
61	694	Vyhlasuje že deportácie sú v rozpore s ŽK; znovu opakuje nech sa Izrael zdrží deportácií	1991
62	695	Potvrďzuje 338	1991
63	722	Potvrďzuje 338	1991

64	726	Odsudzuje deportácie	1992
65	756	Potvrďuje 338	1992
66	790	Potvrďuje 338	1992
67	799	Odsudzuje deportácie	1992
68	830	Potvrďuje 338	1993
69	887	Potvrďuje 338	1993
70	1057	Potvrďuje 338	1996
71	1109	Potvrďuje 338	1997
72	1139	Potvrďuje 338	1997
73	1169	Potvrďuje 338	1998
74	1211	Potvrďuje 338	1998
75	1243	Potvrďuje 338	1999
76	1276	Potvrďuje 338	1999
77	1300	Potvrďuje 338	2000
78	1322	Vyzýva na rešpektovanie ŽK	2000
79	1328	Potvrďuje 338	2000
90	1351	Potvrďuje 338	2001
91	1648	Potvrďuje 338	2005
92	66/25	Potvrďuje právo na sebaurčenie; požaduje zastavenie ilegálneho vykorisťovania Izraelom; potvrďuje ilegálnosť múru na Západnom brehu a osád; požaduje zastavenie deštrukcie infraštruktúry a rešpektovanie medzinárodného práva	2011

Zdroj: vlastné spracovanie, jednotlivé rezolúcie dostupné na oficiálnych stránkach OSN

Použitá literatúra, monografie

- [1] CRAWFORD, J. R. 2007. *The creation of states in international law*. [online]. Oxford: Oxford university press, 2010. [Citované 8.9.2014]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/2085634/88c0cd>>. 944 s. ISBN 978-0-19-826002-8.
- [2] ČEJKA, M. 2013. *Izrael a Palestína*. Brno: Barrister & Principal, 2013. 328 s. ISBN 978-80-87474-90-7.
- [3] KATTAN, V. 2009. *From coexistence to conquest: International Law and the Origins of the Arab-Israeli Conflict*. [online]. New York: Pluto Express, 2009. [Citované 27.9.2014]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/2333455/8cb592>>. 544 s. ISBN 978-0-7453-2579-8.
- [4] KOURY, S. 2011. In *International Law and the Israeli - Palestinian Conflict*. Oxon: Routledge, 2011. 342 s. ISBN 978-0-415-57323-8.
- [5] KREJČÍ, O. 2014. *Medzinárodná politika*. 5. vyd. Praha: Ekopress, 2014. 804 s. ISBN 978-80-87865-07-1.
- [6] MILTON-EDWARDS, B. 2009. *The Israeli Palestinian Conflict*. Oxon: Routledge, 2009. 223 s. ISBN 978-0-415-41043-4.
- [7] MRÁZ, S. 2011. *Medzinárodné právo verejné*. Bratislava : Ekonóm, 2011. 280 s. ISBN 978-80-225-3148-1. .
- [8] PAPPÉ, I. 2006. *The Ethnic Cleansing of Palestine*. Oxford: OneWord Publications, 2006. 301 s. ISBN 978-1-85168-467-0.
- [9] RAIČ, D. 2002. *Statehood and the law of self-determinaton*. [online] Haag: Kluwer Law International, 2002. [Citované 26.1.2015]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/856375/570f74>>. 485 s. ISBN 90-411-1890-X.
- [10] SCHABAS, W. 2003. *Genocide in international law*. [online]. Cambridge: Cambridge University Press (Virtual Publishing), 2003. [Citované 30.1.2015]. Dostupné na internete: <<http://bookzz.org/book/854833/e4046e>>. 644 s. ISBN 0-511-00992-5-virtual.
- [11] LYSÁK L. - GREŠŠ M. - ŠČEPÁN M. 2012. *Medzinárodné organizácie*. Bratislava: EKONÓM, 2012. 286 s. ISBN 978-80-225-3392-8.

Pramene práva, politicky významné dokumenty

- [1] Charta OSN, 1945.
- [2] Konvencia o právach a povinnostiach štátov (Dohoda z Montevidea), Montevideo 1933.
- [3] Liga národov. *Palestine Mandate*, 1922.
- [4] Mierové dohody medzi izraelom a susednými arabskými štátmi. *Lebanese-Israeli General Armistice Agreement*, 1949.
- [5] OOP a Izrael. *Agreement on the Gaza Strip and the Jericho Area*, 1994.
- [6] OOP a Izrael. *Interim Agreement on the West Bank and the Gaza Strip (Oslo II)*, 1995.
- [7] OOP a Izrael. *Protocol Concerning the Redeployment in Hebron*, 1997.
- [8] OOP a Izrael. *The Wye River Memorandum*, 1998.
- [9] OOP a Izrael. *Declaration of Principles on Interim Self-Government Arrangements*, 1993.
- [10] Posudok Medzinárodného súdneho dvora. *International status of South-West Africa*, 1950.
- [11] Posudok Medzinárodného súdneho dvora. *Legal Consequences for States of the Continued Presence of South Africa in Namibia (South-West Africa) Notwithstanding Security Council Resolution 294 (1970)*, 1971.
- [12] Posudok Medzinárodného súdneho dvora. *South-West Africa Cases*, 1966.
- [13] Posudok Medzinárodného súdneho dvora. *Western Sahara Advisory Opinion*, 1975.
- [14] Rezolúcia BR OSN. 1368, 2001.
- [15] Rezolúcia BR OSN. 1373, 2001.
- [16] Rezolúcia BR OSN. 3292 *Question of Spanish Sahara*, 1974.
- [17] Rezolúcia BR OSN. S/RES/301, 1971.

- [18] Rezolúcia VZ OSN. 1514 (XV) *Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples*.
- [19] Rezolúcia VZ OSN. 2535, 1969.
- [20] Rezolúcia VZ OSN. A/RES/25/2625, 1970.
- [21] Rezolúcia VZ OSN. A/RES/3237 (XXIX), 1974.
- [22] Španielsko, Maroko a Mauritánia. *Madridské dohody*, 1975.

Elektronické zdroje

- [1] AKANDE D. 2012. Palestine as a UN Observer State: Does this Make Palestine a State?. *Blog of the European Journal of International Law* [online], 2012. [Citované 10.3.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/palestine-as-a-un-observer-state-does-this-make-palestine-a-state/>>.
- [2] AKANDE D. 2012. The Importance of Legal Criteria for Statehood: A Response to Jure Vidmar. In: *Blog of the European Journal of International Law* [online], 2012. [Citované 15.3.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/the-importance-of-legal-criteria-for-statehood-a-response-to-jure-vidmar/>>.
- [3] AKANDE D. 2014. Is Israel's Use of Force in Gaza Covered by the Jus Ad Bellum?. In: *Blog of the European Journal of International Law* [online], 2014. [Citované 2.3.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/is-israels-use-of-force-in-gaza-covered-by-the-jus-ad-bellum/>>.
- [4] AL-MALKÍ R. 2013. Tlačová konferencia MZVaEZ SR. In: *Ministerstvo zahraničných vecí a Európskych záležitostí Slovenskej republiky* [online], 2013. [Citované 10.4.2015]. Dostupné na internete: <http://www.mzv.sk/servlet/content?MT=/App/WCM/main.nsf/vw_ByID/ID_C0B1D004B5A332B2C1257627003301E7_SK&OpenDocument=Y&LANG=SK&TG=BlankMaster&URL=/App/WCM/Aktualit.nsf/vw_ByID/ID_86010B3C913BAC41C1257B420058F691>.

- [5] BALFROUR. 1917. *Balfour Declaration*. Dostupné na internete: <<http://www.icsresources.org/content/primarysourcedocs/BalfourDeclaration.pdf>>.
- [6] DAVID R. 2014. Amb David Roet addresses UN Security Council on counter-terrorism. In: *Israel Ministry of Foreign Affairs* [online], 2014. [Citované 9.4.2015]. Dostupné na Internetee:: <<http://mfa.gov.il/MFA/InternatlOrgs/Speeches/Pages/Amb-Roet-addresses-UN-Security-Council-on-counter-terrorism-28-May-2014.aspx>>.
- [7] EINHORN, T. 2014. The Status of the West Bank and Gaza and the Settlements in International Law. In: *Social Science research Networ* [online]. k. [Citované 11.3.2015] Dostupné na Internetee: <http://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm/SSRN_ID2480505_code1050246.pdf?abstractid=2480505&mirid=3>.
- [8] ERAKAT N. 2012. It's Not Wrong, It's Illegal: Situating the Gaza Blockade Between International Law and the UN Response. In: *Social Science research network* [online], 2012. [Citované 31.3.2015]. Dostupné na internete: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2214163>.
- [9] GROSS, E. A. 1966. The South West Africa Case: What Happened?. In: *Foreign Affairs* [online], 2014. [Citované 10.10.2014]. Dostupné na Internetee:: <<http://www.foreignaffairs.com/articles/23830/ernest-a-gross/the-south-west-africa-case-what-happened>>.
- [10] GURION, D. B. 1948. *Deklarácia nezávislosti*. [online]. Kneset [Citované 15.9.2014]. Dostupné na Internetee: <https://www.knesset.gov.il/docs/eng/megilat_eng.htm>.
- [11] HETTIARACHCHI T. 2007. Self-determination, national liberation movements and the use of force. In: *Durham University* [online], 2007. [Citované 12.4.2015]. Dostupné na internete: <<http://etheses.dur.ac.uk/2360/>>.
- [12] ICHRP. 2008. Talking about Terrorism – Risks and Choices. In: *International Council on Human Rights Policy* [online], 2008. [Citované 6.2.2015]. Dostupné na Internetee: <http://www.ichrp.org/files/reports/35/129_report_en.pdf>.

- [13] JEWISH VIRTUAL LIBRARY. 2015. *A Definition of Zionism*. [online]. Jewish virtual library [Citované 10.9.2014] Dostupné na Internet: <<http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsourc/Zionism/zionism.html>>.
- [14] KATTAN V. 2015. Palestine and the ICC: what's next?. In: *Jurist* [online], 2015. [Citované 13.4.2015]. Dostupné na internete: <<http://jurist.org/forum/2015/01/victor-kattan-palestine-icc.php>>.
- [15] KHALIL, A. 2005. Israel, Palestine and International Law. In: *Miskolc Journal of International Law* [online], 2005. [Citované 12.11.2014] Dostupné na internete: <http://www.academia.edu/195495/Israel_Palestine_and_International_Law>.
- [16] LIBMAN L. 2012. Palestine, When is Your Birthday?. In: *Blog of the European Journal of International Law* [online], 2012. [Citované 2.3.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/palestine-when-is-your-birthday/>>.
- [17] MCMAHON - HUSAJN. 1916. *The Hussein-McMahon Correspondence*. [online]. The United Nations Information System on the Question of Palestine (UNISPAL). [Citované 19.9.2014]. Dostupné na Internet: <<http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/4C4F7515DC39195185256CF7006F878C>>.
- [18] OCHA. 2014. Gaza Crisis. In: *OCHA oPT* [online], 2014. [Citované 24.9.2014] Dostupné na Internet: <<http://www.ochaopt.org/content.aspx?id=1010361>>.
- [19] OXFORD DICTIONARIES. 2014. Terrorism. In: *Oxford dictionaries* [online], 2014. [Citované 8.2.2015] Dostupné na internete: <<http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/terrorism>>.
- [20] PALESTÍNSKA NÁRODNÁ RADA. 1964. *Palestine National Charter*. [online]. Palestine UN. [Citované 18.2.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.un.int/wcm/content/site/palestine/pid/12363>>.
- [21] PALESTÍNSKA NÁRODNÁ RADA. 1988. *Deklarácia nezávislosti*. [online]. UNISPAL. [Citované 11.12.2014]. Dostupné na internete: <<http://unispal.un.org/UNISPAL.NSF/0/6EB54A389E2DA6C6852560DE0070E392>>.

- [22] QUIGLEY, J. 2005. The Case for Palestine an International Law Perspective. In: *Duke University Press: London* [online], 2005. [Citované 17.10.2014]. Dostupné na internete: < <http://bookzz.org/book/1239837/ba4c99>>.
- [23] RAPOPORT, D. C. 2004. The Four Waves of modern Terrorism. In: *UCLA International institute* [online], 2004. [Citované 16.2.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.international.ucla.edu/media/files/Rapoport-Four-Waves-of-Modern-Terrorism.pdf>>.
- [24] Sir Joseph Hotung Programme for Law, Human Rights. 2011. Law, Human Rights and Peace Building in the Middle East. In: *The school of oriental and african studies university*. [online], 2011. [Citované 4.11.2014]. Dostupné na internete: <<http://www.soas.ac.uk/lawpeacemideast/file70357.pdf>>.
- [25] TRUE TORAH JEWS. 2014. *What is Zionism*. [online]. True Torah Jews. [Citované 10.9.2014] Dostupné na internete: <<http://www.truetorahjews.org/whatiszionism>>.
- [26] Veľká Británia. 1922. *British White Paper of June 1922*. [online]. Yale Law School. [Citované 7.11.2014] Dostupné na Internet: <http://avalon.law.yale.edu/20th_century/brwh1922.asp>.
- [27] Veľká Británia. 1937. *Text of the Peel Commission Report*. [online]. Jewish virtual library. [Citované 30.9.2014] Dostupné na internete: <<http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/History/peel1.html>>.
- [28] Veľká Británia. 1939. *British White Paper of 1939*. [online]. Yale Law School. [Citované 1.10.2014] Dostupné na internete: <http://avalon.law.yale.edu/20th_century/brwh1939.asp>.
- [29] VIDMAR J. 2012. Democratic Statehood in International Law. In: *Blog of the European Journal of International Law*. [online], 2012. [Citované 11.3.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/democratic-statehood-in-international-law/>>.
- [30] VIDMAR J. 2012. Does General Assembly Resolution 67/19 Have Any Implications for the Legal Status of Palestine?. In: *Blog of the European Journal of International Law*. [online], 2012 [Citované 13.3.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/does-general-assembly-resolution-6719-have-any-implications-for-the-legal-status-of-palestine/>>.

- [31] VIDMAR J. 2012. Territorial Integrity and the Law of Statehood. In: *Social Science research network*. [online], 2012. [Citované 19.3.2015]. Dostupné na internete: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2159113>.
- [32] VIDMAR J. 2013. Democracy and Statehood in International Law. In: *Hart Publishing, Oxford* [online], 2013. [Citované 26.3.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.hartpub.co.uk/pdf/samples/9781849464697sample.pdf>>.
- [33] VIDMAR J. 2013. Palestine and the Conceptual Problem of Implicit Statehood. In: *Social Science research network* [online], 2013. [Citované 1.4.2015]. Dostupné na internete: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2243371>.
- [34] VIDMAR J. 2014. States, Governments, and Collective recognition. In: *Social Science research network* [online], 2014. [Citované 1.4.2015]. Dostupné na internete: <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2482997>.
- [35] WEILER J. 2013. Differentiated Statehood? 'Pre-States'? Palestine@the UN. In: *Blog of the European Journal of International Law* [online], 2013. [Citované 1.4.2015]. Dostupné na internete: <<http://www.ejiltalk.org/differentiated-statehood-pre-states-palestinethe-un/>>.
- [36] Wikipédia. 2015. Palestinian Declaration of Independence. In: *Wikipédia* [online], 2015. [Citované 10.4.2015] Dostupné na Internet: <http://en.wikipedia.org/wiki/Palestinian_Declaration_of_Independence#cite_note-Kassimp49-18>.

INÉ ZDROJE:

- [1] Konzultácie s pánom tlačovým tajomníkom veľvyslanectva štátu Palestína na Slovensku **Souheilom Ghannamom** [konzultácie].